

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Lidská práce v odvětvích soukromého práva

Veronika MAREŠOVÁ

© 2010 ČZU v Praze

!!!

**Místo této strany vložíte zadání bakalářské práce.
(Do jedné vazby originál a do druhé kopii)**

!!!

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Lidská práce v odvětvích soukromého práva" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2010

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Michaelu Kučerovi za odborné vedení a konzultace, které mi poskytl při vypracování bakalářské práce.

Lidská práce v odvětvích soukromého práva

Human labor in the sectors of private law

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá lidskou prací v různých rovinách. Popisuje ji vzhledem k odpracované, respektive pojistné době v důchodovém zabezpečení. Nezabývá se tedy striktně jen lidskou prací jako takovou, ale i její aplikací, jakožto i důsledky její ztráty.

Práce si neklade za cíl vyřešení sociální problematiky v celé její šíři a ani objevení nových neomezených možností financování našich potřeb. Oblast sociálního zabezpečení je problematikou ovlivňovanou celou řadou faktorů, za jejichž vzájemného působení tato soustava vzniká, funguje a vyvíjí se.

Poukazuje tak na nemožnost oddělení lidské práce od systému důchodového zabezpečení, jímž je nevyhnutelným prvkem pro vznik důchodového nároku.

Summary

Thesis deals with the human works on various levels. Describes her view of the worked, or when the pension insurance scheme. It does not therefore strictly a human work as such, but also its applications, as well as the consequences of its loss.

The work does not attempt to solve the social problem in all its breadth and even the discovery of new unlimited possibilities of our funding needs. The area of social security is a problem influenced by a number of factors in the interaction system that creates, operates and develops.

Pointing to the impossibility of separation of labor from the pension system, which is inevitable factor for the development of pension entitlement.

Klíčová slova:

pracovní právo, lidská práce, sociální zabezpečení, penzijní systém, důchodové pojištění, starobní důchod, invalidní důchod, vdovský důchod, sirotčí důchod, demografický vývoj, analýza trhu

Keywords:

labor laws, human labor, social security, pension system, pension instance, old age pension, disability pension, widow's pension, orphan's annuity, demographic trend, market analysis

Obsah

1	ÚVOD	9
2	DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ	11
2.1	Účast na pojištění	11
2.1.1	Povinná	11
2.1.2	Dobrovolná	11
2.2	Druhy důchodů a jejich výše	13
2.2.1	Důchod	13
2.2.2	Výše důchodu	14
2.3	Podmínky účasti na pojištění	14
2.3.1	Zaměstnanci a další skupiny osob vykonávajících pracovní nebo obdobnou činnost	14
2.3.2	Osoby samostatně výdělečně činné	14
3	ZÁKLADNÍ POJMY	15
3.1	Doba pojištění a náhradní doba pojištění §11 a §12 (ZDP)	15
3.1.1	Doba pojištění	15
3.2	Výpočtový základ, resp. vyměřovací základ	16
3.2.1	Osobní vyměřovací základ	16
3.2.2	Roční vyměřovací základ	16
3.2.3	Výše všeobecného vyměřovacího základu	17
4	OKRUH POJIŠTĚNÝCH OSOB	17
4.1	Dle §5, zák. 155/1995 Sb.	17
4.2	Dle §6, zák. 155/1995 Sb.	21
4.3	ad a) zaměstnanci v pracovním poměru	22
4.3.1	Zaměstnanec	22
4.3.2	Zaměstnavatel	22
4.3.3	Pracovní poměr	22
4.5	ad c) členové družstva v družstvech	23
4.5.1	Družstvo	23
4.5.2	Členství	24
4.5.2	Rozdělení zisku	25
4.6	ad d) osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce	26
4.7	ad e) OSVČ	27
4.7.1	Samostatná výdělečná činnost (SVČ)	27
4.7.2	Novinky roku 2009	28
4.8	ad f) zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti	29
4.8.1	Dohoda o pracovní činnosti	29
4.8.2	Způsob uzavření a zrušení DPČ	29
4.9	ad g) soudci	30
4.10	ad h) členové zastupitelstev územních samosprávných celků	31
4.10.1	Ustanovování státních zástupců a jejich pracovní poměr	31
4.10.2	Předpoklady pro vznik pracovního poměru úředníka územního samosprávného celku (obce, kraje)	32
4.11	ad ch) poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři	33
4.12	ad i) prezident republiky, členové vlády	33
4.13	ad j) dobrovolní pracovníci pečovatelské služby	34

4.14 ad k) pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče	35
4.14.1 Pěstounská péče	35
4.14.2 Zásah soudu do péče o dítě	36
4.14.3 Pěstoun.....	37
4.14.4 Výživné a státní sociální podpora pro dítě v pěstounské péči nebo poručenství.....	37
4.15 ad. l) osoby ve výkonu trestu	38
4.15.1 Zařazování odsouzených do práce	38
4.15.2 Zákaz některých prací.....	39
4.16 ad m) osoby, které se soustavně připravují na budoucí povolání studiem	39
4.17 ad n) osoby vedené v evidenci úřadu práce	40
4.18 ad o) osoby se zdravotním postižením.....	40
4.19 ad p), q) osoby konající vojenskou službu, osoby konající civilní službu.....	41
4.20 ad r) osoby pečující osobně o dítě ve věku do čtyř let.....	41
4.21 ad s) osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby	42
4.22 ad t) poživatelé invalidního důchodu.....	42
4.23 ad u) osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění.....	43
4.23.1 Mateřská dovolená.....	43
4.23.2 Když se řekne „otcovské“	43
5 MOŽNOST POŽÁDAT O ÚPRAVU VÝŠE DŮCHODU PRO DLOUHODOBĚ PEČUJÍCÍ O ZÁVISLOU OSOBU.....	45
6 PŘEHLED PŘEDPISŮ OVLIVŇUJÍCÍCH PROVÁDĚNÍ DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ OD 1.1.2009	46
7 KONTAKTY NA INFORMAČNÍ MÍSTA V ČR	47
7.1 ČSSZ.....	47
7.1.1 Ostatní.....	48
7.1.2 Mapa	49
8 PRAKTICKÁ ČÁST – VÝZKUM TRHU	50
Otázky nezaměstnanosti nekvalifikovaných, ve vztahu k jejich věku, rekvalifikace a podpory zřizování nových míst v okrese Písek.....	50
Míra nezaměstnanosti	50
Struktura uchazečů o zaměstnání (vzdělání, rekvalifikace).....	50
Aktivní politika zaměstnanosti	51
Péče o postižené blízké a jejich zaopatření dle §5, odst. 1, písm. r) a s) zákona o důchodovém pojištění ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností Milevsko	52
Péče o osobu blízkou	52
Zájem o práci nekvalifikovaných	53
9 ZÁVĚR	54
10 SEZNAM LITERATURY	56
11 PŘÍLOHY	60

1 ÚVOD

Problematika důchodového pojištění a starobního důchodu zvláště patří k významným, ale také citlivým politickým otázkám. Nastavení podmínek ovlivňuje ekonomickou situaci v zemi.

Důchodový systém každého státu je významnou součástí systému sociálního zabezpečení, sloužící k tomu, aby podpořil občany v momentech, kdy vlivem specifických sociálních událostí nemohou být vůbec nebo v omezené míře výdělečně činní. Takovými sociálními událostmi mohou být dosažení určitého věku, částečné nebo úplné omezení schopnosti pracovat nebo ztráta živitele rodiny. V České republice (ČR) je důchodový systém nastavený tak, aby účastníky zajistil při všech výše uvedených eventualitách.

Protože se cítíme většinou stále mladí a tudíž nám je důchodová věková hranice poměrně vzdálena, tak se práce bude zabývat spíše teoretickým poznáním toho, jakým způsobem si dle legislativních ujednání důchod a tedy jeho výplatu zajistit.

I přes naše „mládí“ zabezpečení ve stáří tvoří nejvýznamnější součást důchodového pojištění, a to jak z hlediska rozsahu poskytovaných dávek, tak z hlediska finanční náročnosti.

Starobní důchod lze vymezit na základě podmínek pro vznik nároku - důchodového schématu a způsobem výpočtu důchodové dávky - důchodové formule. Pro nárok na starobní důchod je třeba existence pojistného právního vztahu, který trvá po určitou zákonem stanovenou dobu a nastoupení sociální události, kterou je dosažení důchodového věku.

Pro úplnost rozboru starobního důchodu je nutné zabývat se také stanovením výše dávek starobního důchodu. Základ pro výpočet výše starobního důchodu tvoří příjmy dosažené v době výdělečné činnosti a celková doba této výdělečné činnosti. Systém má vedle toho nastavenou řadu faktorů, které výši dávky ovlivňují. Pro starobní důchod obecně je typická dlouhodobost právních vztahů, proto se nelze omezit jen na aktuální právní úpravu, je třeba zohlednit změny právních předpisů upravujících podmínky starobního důchodu a také právní úpravy předchozí.

Srovnání možnosti lidské práce versus důchodové pojištění je předmětem úvodní části práce. Následuje rozbor základních pojmů charakterizujících důchodové pojištění a tedy i podmínky pro vznik nároku na jeho výplatu.

Práce zároveň přiblíží i otázku žádání o úpravu výše důchodu pro dlouhodobě pečující o závislou osobu.

V poslední části této práce bude kromě toho naznačena i možnost ztráty zaměstnání (doby pojištění) a jejího variantního řešení ve formě analýzy na trhu práce.

2 DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

Důchodové pojištění je součástí pojistného na sociální zabezpečení. Důchodový systém se skládá ze dvou částí. První část je povinné důchodové pojištění. Povinné důchodové pojištění je univerzální a zabezpečuje všechny ekonomicky aktivní osoby, právní úprava je pro všechny pojištěnce stejná. V oblasti organizačního a administrativního zabezpečení jsou určité odlišnosti pro silové resorty (např. vojáci, policisté, celníci, hasiči). Druhá část je penzijní připojištění se státním příspěvkem. Připojištění je dobrovolné, doplňkové. Připojištění nám zajišťují komerční pojišťovny, kterých je na trhu široký výběr, např. penzijní fondy České pojišťovny, Allianz, Axi, Generali, atd.

Základním právním předpisem je zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Ze základního důchodového pojištění se poskytuje starobní důchod (včetně tzv. předčasného starobního důchodu), plný invalidní důchod a částečně invalidní důchod, vdovský důchod, sirotčí důchod. Důchod se skládá ze základní výměry, která je stanovena pevnou částkou stejnou pro všechny druhy důchodů a procentní výměry. Důchodový věk je stanoven podle časových období.

2.1 Účast na pojištění

2.1.1 Povinná

Účast na pojištění je povinná pro fyzické osoby (dále jen "osoby") uvedené v § 5.[1]

2.1.2 Dobrovolná

Pojištění se mohou dobrovolně účastnit též osoby uvedené v § 6.

Dobrovolná účast na důchodovém pojištění je, s účinností k 1.1.1996, podle §6 zák. o důch. poj. umožněna osobám starším 18 let, které podaly přihlášku k účasti na

tomto pojištění. Týká se to nezaměstnaných osob, studentů a osob výdělečně činných v cizině.

Od 1.1.2003, tj. od účinnosti zák. č. 198/2002 Sb., mohou být dále účastníci dobrovolného důchodového pojištění osoby, které vykonávají dlouhodobou dobrovolnickou službu na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací. K dobrovolnému pojištění se mohou přihlásit nezaměstnaní, kterým již uplynulo období, které se ve smyslu ust. §5 odst. 1 písm. n) zák. o důch. poj. započítává jako náhradní doba pojištění. Obdobně budou moci postupovat i studenti na střední nebo vysoké škole, a to po uplynutí prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let. Toto pojištění přichází u studujících osob v úvahu nejdříve od 1.1.2002.[1]

Nezaměstnaní a studenti mohou pojistné za dobu dobrovolného důchodového pojištění uhradit kdykoliv v budoucnu, nejpozději však do dne podání žádosti o důchod. Při výdělečné činnosti v cizině a při výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby, se umožňuje pojistné doplatit nejvýše dva roky nazpět od podání přihlášky k tomuto pojištění (u dobrovolnické služby nejdříve od 1.1.2003).[1]

K dobrovolnému důchodovému pojištění se dále mohou přihlásit i všechny ostatní osoby starší 18 let, které získaly aspoň jeden rok povinného pojištění, avšak v těchto případech nejvýše v rozsahu 10 let. Od 1.1.2003 je účast na pojištění ve smyslu ust. §6 odst. 2 zák. č. 155/1995 Sb., ve znění zák. č. 198/2002 Sb., možná i bez získání 1 roku pojištění. Pojistné je přitom možné doplatit pouze za jeden rok nazpět od podání přihlášky k tomuto pojištění. [1]

Od 1.1.2009, tj. od účinnosti zák. č. 189/2006 Sb., mohou být dále účastníky dobrovolného důchodového pojištění osoby, které v České republice vykonávají činnost ve prospěch zahraničního zaměstnavatele, jde-li o osoby uvedené v §5 odst. 5 zák. o důch. poj.; za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem. [1]

---

[1] Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

2.2 Druhy důchodů a jejich výše

2.2.1 Důchod

a) starobní

- Starobní důchod je největší položkou státního důchodového systému. Vyplácí se po dosažení stanoveného věku, který se každoročně zvyšuje.

b) plný invalidní

- Plný invalidní důchod náleží občanům, kteří jsou plně invalidní a získali potřebnou dobu pojištění, nebo se stali plně invalidními po pracovním úrazu.

c) částečný invalidní

- Částečný invalidní důchod náleží občanům, kteří jsou částečně invalidní a získali potřebnou dobu pojištění, nebo se stali částečně invalidními po pracovním úrazu.

d) vdovský a vdovecký

- Vdovský důchod náleží manželce zemřelého a vdovecký důchod připadá manželovi zemřelého.

e) sirotčí

- Sirotčí důchod náleží nezaopatřenému dítěti, kterému zemřel rodič či osvojitel, nebo osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů, a dítě na ni bylo v době její smrti převážně odkázáno výživou, kterou nemohli ze závažných důvodů zajistit jeho rodiče. Pokud dítěti zemřou oba rodiče, má nárok na sirotčí důchod po každém z nich. Nárok na sirotčí důchod naopak nevzniká po pěstounovi nebo jeho manželovi a zaniká osvojením [online]. Měsíc [cit. 2009-12-2]. Dostupné z <http://www.mesec.cz/texty/statni- Duchodovy-system/>

2.2.2 Výše důchodu

Výše důchodu se skládá ze základní výměry a z procentní výměry. Základní výměra se stanoví pevnou částkou a procentní výměra se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu, jde-li o důchody uvedené v odstavci 1 písm. a) až c), nebo z procentní výměry důchodu zemřelého, jde-li o důchody uvedené v odstavci 1 písm. d) a e) [online]. Měšec [cit. 2009-12-2]. Dostupné z <<http://www.mesec.cz/texty/statni-duchodovy-system/>>

2.3 Podmínky účasti na pojištění

2.3.1 Zaměstnanci a další skupiny osob vykonávajících pracovní nebo obdobnou činnost

Dle §8, zák. 155/1995 Sb. [1]

2.3.2 Osoby samostatně výdělečně činné

Za OSVČ se podle zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, považuje osoba, která vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, lze na ni rozdělovat příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, ukončila povinnou školní docházku a dosáhla alespoň 15 let věku. Osobu, která nesplňuje výše uvedené podmínky pro výkon samostatné výdělečné činnosti, tj. neukončila povinnou školní docházku a nedosáhla uvedeného věku, nelze považovat za OSVČ [online]. ČSSZ [cit. 2009-12-2]. Dostupné z <<http://www.cssz.cz>>

---

[1] Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

3 ZÁKLADNÍ POJMY

3.1 Doba pojištění a náhradní doba pojištění §11 a §12 (ZDP)

3.1.1 Doba pojištění

Dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění

a) osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až l), v) až x) a odst. 2, za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné,

b) osob uvedených v § 6, za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné, a to nejdříve ode dne zaplacení pojistného[online].

ČSSZ [cit. 2009-12-2]. Dostupné z <<http://www.cssz.cz>>

Ve vztahu započitatelnosti náhradních dob pojištění, je nutné mít na zřeteli následující:

Muži i ženy pečující po 30.6.2007 o děti do 4 let věku, prokazují dobu této péče formou čestného prohlášení, které je třeba ve smyslu ust. § 85 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 152/2007 Sb., učinit na OSSZ/PSSZ při sepisování žádosti o důchod a to na předepsaném tiskopise (péče je přitom započitatelná tomu z rodičů, který zajišťoval péči o dítě ve větším rozsahu).

Náhradní doby pojištění jsou pro účely důchodového pojištění, započitatelné jen v případě, že pojištění trvalo alespoň 1 rok a s výjimkou péče o dítě, musejí být získány na území České republiky.

Pro stanovení výše důchodu se náhradní doby pojištění hodnotí až od dovršení 18 roku věku a nehodnotí se ty náhradní doby, které byly získány již po dni vzniku nároku na důchod.[2]

---

[2] JUDr. PELIKÁNOVÁ, Helena: Ústní sdělení. ČSSZ v Praze, 15. ledna 2009.

S výjimkou vojenské služby, péče o děti a péče o osoby blízké, se všechny náhradní doby pojištění započítávají pro stanovení výše důchodu jen v rozsahu 80%.

(Náhradní doba pojištění - doba po skončení výdělečné činnosti, která zakládala účast na nemocenském pojištění podle zákona o nemocenském pojištění, a to bez ohledu na to, zda občan v této době pobírá dávky nemocenského pojištění či nikoli)[2]

3.2 Výpočtový základ, resp. vyměřovací základ

3.2.1 Osobní vyměřovací základ

Osobní vyměřovací základ je měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období (§ 18). Tento průměr se vypočte jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období; jsou-li v rozhodném období vyloučené doby (odstavce 4 až 6), snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období. [2]

3.2.2 Roční vyměřovací základ

Roční vyměřovací základ pojištěnce se stanoví jako součin úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce za kalendářní rok a koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu (§ 17 odst. 1). Úhrn vyměřovacích základů pojištěnce za jednotlivý kalendářní rok po roce 2007 nesmí být vyšší než maximální vyměřovací základ pro pojistné^{17c)} stanovený pro tento rok; do tohoto úhrnu se však nezapočítávají vyměřovací základy osoby dobrovolně účastné pojištění.) [2]

---

[2] JUDr. PELIKÁNOVÁ, Helena: Ústní sdělení. ČSSZ v Praze, 15. ledna 2009.

3.2.3 Výše všeobecného vyměřovacího základu

Výši všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok stanoví vláda nařízením do 30. září následujícího kalendářního roku, a to ve výši průměrné měsíční mzdy zjištěné Českým statistickým úřadem za kalendářní rok; výše všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok nesmí být přitom nižší než výše všeobecného vyměřovacího základu za bezprostředně předcházející kalendářní rok.)[2]

4 OKRUH POJIŠTĚNÝCH OSOB

4.1 Dle §5, zák. 155/1995 Sb.

a) zaměstnanci v pracovním poměru,

b) příslušníci Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Celní správy České republiky a Hasičského záchranného sboru České republiky⁵), vojáci z povolání^{5a}) a státní zaměstnanci podle služebního zákona^{5b}),

c) členové družstva v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jim odměňováni,

d) osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu,

---

[2] JUDr. PELIKÁNOVÁ, Helena: Ústní sdělení. ČSSZ v Praze, 15. ledna 2009.

pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v písmenech g) až i),

e) osoby samostatně výdělečně činné,

f) zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti,

g) soudci,

h) členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,

ch) poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu a poslanci Evropského parlamentu, zvolení na území České republiky,

i) prezident republiky, členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,

j) dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,

k) pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu,^{5a)} nebo kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu,^{5b)}

l) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,

m) osoby, které se soustavně připravují na budoucí povolání studiem na střední nebo vyšší odborné škole (dále jen "střední škola") nebo vysoké škole v České republice, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let,

n) osoby vedené v evidenci úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci,²⁸⁾ a v rozsahu nejvýše tři let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku a nezapočítává se do ní doba účasti na pojištění podle § 6 odst. 1 písm. a) a odst. 2 a doba výkonu výdělečné činnosti, která podle zvláštního právního předpisu nebrání (není překážkou) zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání^{28a)}, a to i když tato činnost zakládá účast na pojištění,

o) osoby se zdravotním postižením zařazené v teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost,

p) osoby konající vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání a vojáky v další službě,⁵⁾

q) osoby konající civilní službu,

r) osoby pečující osobně o dítě ve věku do čtyř let,

s) osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost)^{5c}), pokud spolu žijí v domácnosti^{5d}); podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu,

t) poživatelé plného invalidního důchodu z českého pojištění, a to do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle § 32; za poživatele plného invalidního důchodu se pro účely účasti na pojištění považují též osoby, které nepobírají plný invalidní důchod, avšak splňují podmínky nároku na tento důchod a pobírají výsluhový příspěvek podle zvláštních zákonů,⁶

u) osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění podle zvláštního právního předpisu^{5e}), po dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti, kterou si nepřivodily úmyslně, pokud tato dočasná pracovní neschopnost vznikla v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu^{5e}), po dobu karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu^{5f}) v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu^{5e}), po dobu trvání podpůrní doby u ošetrovného a po dobu trvání podpůrní doby u peněžité pomoci v mateřství v období před porodem,

v) pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,

w) společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni,

x) členové družstva, kteří vykonávají činnost v orgánech družstva mimo pracovněprávní vztah za odměnu, jejíž výše je předem určena, pokud výkon této činnosti není podle stanov družstva považován za výkon práce pro družstvo.

4.2 Dle §6, zák. 155/1995 Sb.

Pojištění jsou účastny též osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění a účast na pojištění se týká doby jejich:

- a) vedení v evidenci úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání, pokud jim po dobu této evidence nenáleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci,
- b) soustavné přípravy na budoucí povolání studiem na střední nebo vysoké škole v České republice, s výjimkou doby prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let [§ 5 odst. 1 písm. m)],
- c) výdělečné činnosti v cizině po 31. prosinci 1995, jedná-li se o osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a), c) a e); za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
- d) výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací podle zvláštního právního předpisu;^{6a)} za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
- e) činnosti v České republice ve prospěch zahraničního zaměstnavatele, jde-li o osoby uvedené v § 5 odst. 5; za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem.

Pojištění jsou účastny též ostatní osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění. Účast na pojištění osob uvedených ve větě první je však možná v rozsahu nejvýše deseti let; za dobu přede dnem podání přihlášky je přitom účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu jednoho roku bezprostředně před tímto dnem.

4.3 ad a) zaměstnanci v pracovním poměru

4.3.1 Zaměstnanec

Způsobilost fyzické osoby jako zaměstnance mít v pracovněprávních vztazích práva a povinnosti, jakož i způsobilost vlastními právními úkony nabývat těchto práv a brát na sebe tyto povinnosti vzniká, pokud není v tomto zákoně dále stanoveno jinak, dnem, kdy fyzická osoba dosáhne 15 let věku; zaměstnavatel však s ní nesmí sjednat jako den nástupu do práce den, který by předcházel dni, kdy tato fyzická osoba ukončí povinnou školní docházku.[3]

4.3.2 Zaměstnavatel

Zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává fyzickou osobu v pracovněprávním vztahu.

Zaměstnavatel vystupuje v pracovněprávních vztazích svým jménem a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.

Jestliže je účastníkem pracovněprávních vztahů Česká republika (dále jen „stát“)⁶⁾, je právnickou osobou a je zaměstnavatelem. Za stát, jako příslušná v pracovněprávních vztazích, jedná a práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů vykonává organizační složka státu⁷⁾, která za stát v pracovněprávním vztahu zaměstnance zaměstnává.[3]

4.3.3 Pracovní poměr

Pracovní poměr se zakládá pracovní smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, není-li v tomto zákoně dále stanoveno jinak.

Jestliže zvláštní právní předpis nebo stanovy vyžadují, aby se obsazení pracovního místa uskutečnilo na základě volby příslušným orgánem, považuje se zvolení za předpoklad, který předchází sjednání pracovní smlouvy. [3]

---

[3] JUDr. JAKUBKA, Jaroslav a kol. Zákoník práce. 1.vyd. Olomouc: ANAG, 2007, sv. ISBN 978-80-7263-8

⁶⁾ Například zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ § 3 a 51 zákona č. 219/2000 Sb.

4.4 ad b) příslušníci Policie ČR, Vězeňské služby ČR

Služba se vykonává ve služebním poměru. Služební poměr se zakládá k České republice na základě jmenování na služební místo v oboru služby.

Základním druhem služby podle tohoto zákona je služba na dobu neurčitou. Služba na dobu určitou představuje časově omezené trvání služebního poměru. Službu na dobu určitou po dobu, po kterou trvá podle zvláštního právního předpisu jejich funkční období, vykonávají též předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, předseda Energetického regulačního úřadu a členové Rady Českého telekomunikačního úřadu.

Službu na dobu určitou po dobu, po kterou trvá podle zvláštního právního předpisu jejich funkční období, vykonávají též předseda Komise pro cenné papíry, členové prezidia Komise pro cenné papíry, předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, předseda Energetického regulačního úřadu a předseda Českého telekomunikačního úřadu.

Součástí služby podle odstavce 2 věty druhé je též služba, která se koná ve služebním úřadu v České republice. Na jmenování do služby na dobu neurčitou, popřípadě do služby na dobu určitou není nárok.[4]

4.5 ad c) členové družstva v družstvech

4.5.1 Družstvo

Družstvo je společenstvím neuzavřeného počtu osob založeným za účelem podnikání nebo zajišťování hospodářských, sociálních nebo jiných potřeb svých členů. Družstvo, které zajišťuje bytové potřeby svých členů, je družstvem bytovým. [1][5]

---

[1] Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

[5] Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb. v platném znění.

[4] Zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon)

Firma družstva musí obsahovat označení "družstvo". Družstvo musí mít nejméně pět členů; to neplatí, jsou-li jeho členy alespoň dvě právnické osoby. Na trvání družstva nemá vliv přistoupení dalších členů nebo zánik členství dosavadních členů, splňuje-li družstvo podmínky předcházející věty.[1][5]

4.5.2 Členství

Členem družstva, kde je součástí členství pracovní vztah, se může stát občan po skončení povinné školní docházky, nejdříve však dnem, kdy dosáhl 15 let věku.

Pokud není ve stanovách určeno jinak a družstvo nedohodne se členem den, k němuž členství vzniká, členství vznikne na základě podané přihlášky dnem rozhodnutí představenstva o přijetí člena; v případech, kde součástí členství je pracovní vztah, vzniká členství dnem, který byl sjednán jako den nástupu do práce v písemné dohodě o pracovních podmínkách

Na pracovní vztahy členů družstev, kde součástí členství je též pracovní vztah, se vztahuje zákoník práce s výjimkou ustanovení, která upravují:

1. působnost zákoníku práce ve vztahu ke zvláštním okruhům pracovníků,
2. účast pracovníků na rozvoji, řízení a kontrole organizace,
3. rámcovou pracovní smlouvu,
4. účast odborových orgánů při převádění, přeložení a při rozvázání pracovního poměru,
5. působnost vedoucích pracovníků a orgánů k ukládání kárných opatření,
6. společenskou kontrolu odborových orgánů,
7. ustanovení o zřízení rozhodčích komisí,
8. přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů,
9. pracovněprávní vztahy, jejichž účastníkem je jiná organizace, a pracovní poměr sjednaný mezi občany[online]. Právní předpisy [cit. 2010-3-5] Dostupné z http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/1990/176990/Sb_176990_-----_.php

---

[1] Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

[5] Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb. v platném znění.

Výklad některých pojmů:

- a) kde zákoník práce mluví o pracovním poměru, rozumí se tím členský poměr; kde se mluví o vedlejším pracovním poměru, rozumí se tím členský poměr s vedlejším pracovním úvazkem; kde se mluví o pracovní smlouvě, rozumí se tím dohoda o pracovních podmínkách tvořících součást členské přihlášky,
  - b) pokud zákoník práce upravuje pravomoc k projednávání a rozhodování pracovních sporů, jsou rozhodčí komise ustavovány podle stanov; o podrobnostech k provádění rozhodčího řízení platí obecné předpisy s případnými odchylkami uvedenými ve stanovách,
  - c) vedlejší činnost smí být vykonávána jen v pracovním poměru nebo na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr,
  - d) pracovní řád družstva schvaluje členská schůze; pracovní řád určuje, kdo je oprávněn ukládat kárná opatření členům a pracovníkům družstva,
  - e) v případech, kdy zákoník práce umožňuje upravit též některé pracovní nebo mzdové podmínky kolektivní smlouvou, lze takovou úpravu provést usnesením členské schůze,
  - f) kde se v zákoníku práce mluví o pracovním kolektivu, rozumí se tím kolektiv členů
- [online]. Právní předpisy [cit. 2010-3-5] Dostupné z http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/1990/176990/Sb_176990_-----_.php

Zánik členství

V případech, kdy je součástí členství pracovní vztah, členství v družstvu zaniká podle pracovněprávních předpisů (§ 33) a nelze použít ustanovení § 28 až 31 tohoto zákona.

4.5.2 Rozdělení zisku

Na určení zisku, který se má rozdělit mezi členy, se usnává členská schůze při projednání řádné účetní závěrky. [5]

---

[5] Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb. v platném znění.

Nevyplývá-li ze stanov něco jiného, určí se podíl člena na zisku určeném k rozdělení mezi členy poměrem výše jeho splaceného vkladu k splaceným vkladům všech členů; u členů, jejichž členství v rozhodném roce trvalo jen část roku, se tento podíl poměrně krátí. Stanovy družstva nebo usnesení členské schůze, připouštějí-li to stanovy, mohou určit jejich způsob vymezení podílu člena na zisku, který se má rozdělit mezi členy.[5]

4.6 ad d) osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce

Jmenováním na vedoucí pracovní místo se zakládá pracovní poměr v případech stanovených zvláštním právním předpisem^{16a)}; nestanoví-li to zvláštní právní předpis, zakládá se pracovní poměr jmenováním pouze u vedoucího:

- a) organizační složky státu⁷⁾,
- b) organizačního útvaru organizační složky státu,
- c) organizačního útvaru státního podniku¹³⁾,
- d) organizačního útvaru státního fondu¹⁴⁾,
- e) příspěvkové organizace¹⁵⁾,
- f) organizačního útvaru příspěvkové organizace,
- g) organizačního útvaru v Policii České republiky¹⁶⁾[5]

---

[5] Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb. v platném znění.

⁷⁾ § 3 a 51 zákona č. 219/2000 Sb.

¹³⁾ Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ Například zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ § 54 zákona č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

¹⁶⁾ Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

^{16a)} Například § 2 odst. 6 a 7 zákona č. 312/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 102 odst. 2 písm. g) a § 103 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 59 odst. 1 písm. c) a § 61 odst. 3 písm. b) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 68 odst. 2 písm. v) a § 72 odst. 3 písm. b) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, § 7 odst. 4 a § 8 odst. 1 zákona č. 245/2006 Sb., o veřejných neziskových ústavních zdravotnických zařízeních a o změně některých zákonů, § 10 vyhlášky č. 394/1991 Sb., o postavení, organizaci a činnosti fakultních nemocnic a dalších nemocnic, vybraných odborných léčebných ústavů a krajských hygienických stanic v řídicí působnosti ministerstva zdravotnictví České republiky, § 131 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 14 odst. 3 zákona č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, § 17 odst. 2 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, § 8 odst. 1 písm. a) a § 9 odst. 4 zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, § 8 odst. 1 písm. a) a § 9 odst. 4 zákona č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 517/1992 Sb., o České tiskové kanceláři, § 9 odst. 2 zákona č. 256/2000 Sb., § 6 odst. 5 zákona č. 211/2000 Sb., § 8 odst. 4 zákona č. 104/2000 Sb., § 12 odst. 2 a 3 zákona č. 77/1997 Sb., § 24 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb.

4.7 ad e) OSVČ

4.7.1 Samostatná výdělečná činnost (SVČ)

Výkonem samostatné výdělečné činnosti se rozumí:

podnikání v zemědělství, je-li fyzická osoba provozující zemědělskou výrobu evidována podle zvláštního zákona provozování živnosti na základě oprávnění provozovat živnost podle zvláštního zákona činnost společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti vykonávaná pro tuto společnost výkon umělecké nebo jiné tvůrčí činnosti na základě autorskoprávních vztahů.

S účinností od 1. 1. 2009 je výkon umělecké nebo jiné tvůrčí činnosti na základě autorskoprávních vztahů považován za výkon samostatné výdělečné činnosti vždy a nepodléhá již režimu soustavnosti. Za příjmy ze samostatné výdělečné činnosti těchto OSVČ, se nebudou však považovat příjmy za užití téhož díla, jde-li o druhou nebo další licenční smlouvu k dílům provedeným nebo vyhotoveným před 1. 1. 2009 nebo byla-li licenční smlouva uzavřena před 1. 1. 2009, to však neplatí, je-li předmětem druhé nebo další licenční smlouvy aktualizace díla.[6]

---

[6] BURDEK, L. *ÚZ Občanský zákoník*. Ostrava: Nakladatelství Sagit, a.s., 2008. ISBN 978-80-7208-650-4

Výkon jiné činnosti konané výdělečně na základě oprávnění podle zvláštních předpisů

Vždy se za výkon takovéto činnosti považuje činnost znalců, tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů, zprostředkovatelů kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce podle zvláštních právních předpisů a správce konkursní podstaty (insolventního správce), včetně předběžného správce, zvláštního správce a vyrovnacího správce.

Výkon činnosti mandátáře konané na základě mandátní smlouvy uzavřené podle obchodního zákoníku. Za samostatnou výdělečnou činnost se nepovažuje činnost mandátáře konaná na základě mandátní smlouvy uzavřené podle obchodního zákoníku, pokud byla mandátní smlouva uzavřena před 1. 1. 2004. Pro všechny tyto činnosti je stanoveno, že se za samostatnou výdělečnou činnost považují jediné tehdy, jsou-li konány mimo vztah zakládající účast na nemocenském pojištění a pro mandátní smlouvu, nebyla-li uzavřena v rámci jiné samostatné výdělečné činnosti.

Výkon jiných činností, vykonávaných vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení příjmu.

Dnem 1. 1. 2009 se u této činnosti ruší institut soustavnosti. Za osoby vykonávající tuto činnost lze např. považovat sportovce, kteří svou činnost nekonají na základě živnostenského oprávnění. Za výkon samostatné výdělečné činnosti podle citovaného ust. se však nepovažuje pronájem nemovitostí (jejich částí) a movitých věcí.

Osoby, které před 1. 1. 2009 nesplňovaly podmínky samostatné výdělečné činnosti z důvodu nesoustavného výkonu, jsou považovány za OSVČ nejdříve od 1. 1. 2009. Pokud tyto osoby vykonávaly svou činnost před 1. 1. 2009, a konají ji nadále i po 31. 12. 2008, jsou povinny splnit povinnosti spojené se zahájením samostatné výdělečné činnosti od 1. 1. 2009, a to nejpozději do 8. 2. 2009.[6]

4.7.2 Novinky roku 2009

S účinností od 1. 1. 2009 je zrušen důvod pro výkon vedlejší činnosti, kterým byla vazba nebo výkon trestu odnětí svobody delší než 3 kalendářní měsíce po sobě jdoucí.

---

[6] BURDEK, L. *ÚZ Občanský zákoník*. Ostrava: Nakladatelství Sagit, a.s., 2008. ISBN 978-80-7208-650-4

Pro období od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2008 se i nadále posuzují podmínky výkonu vedlejší činnosti dle účinných právních předpisů v tomto období. Důvod pro výkon vedlejší činnosti musel být doložen nejpozději v den podání přehledu (platí pro roky 2004-2007); pro úplnost se uvádí, že pro účely placení záloh na důchodové pojištění se k důvodům pro výkon vedlejší činnosti přihlíželo až od data oznámení a doložení skutečnosti zakládající důvod pro výkon vedlejší činnosti.

Od 1. 1. 2009 je OSVČ povinna doložit důvody pro výkon vedlejší činnosti nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém podala přehled. Uvedené platí již pro podání přehledu o příjmech a výdajích za rok 2008.[6]

4.8 ad f) zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti

4.8.1 Dohoda o pracovní činnosti

Dohodu o pracovní činnosti může zaměstnavatel s fyzickou osobou uzavřít, i když rozsah práce nebude přesahovat v témže kalendářním roce 150 hodin.

Na základě dohody o pracovní činnosti není možné vykonávat práci v rozsahu překračujícím v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby.

Dodržování sjednaného a nejvýše přípustného rozsahu poloviny stanovené týdenní pracovní doby se posuzuje za celou dobu, na kterou byla dohoda o pracovní činnosti uzavřena, nejdéle však za období 52 týdnů.[3]

4.8.2 Způsob uzavření a zrušení DPČ

Dohodu o pracovní činnosti je zaměstnavatel povinen uzavřít písemně, jinak je neplatná; jedno vyhotovení této dohody vydá zaměstnanci.

---

[6] BURDEK, L. *ÚZ Občanský zákoník*. Ostrava: Nakladatelství Sagit, a.s., 2008. ISBN 978-80-7208-650-4

[3] JUDr. JAKUBKA, Jaroslav a kol. *Zákoník práce*. 1.vyd. Olomouc: ANAG, 2007, sv. ISBN 978-80-7263-370-8

V dohodě o pracovní činnosti musí být uvedeny sjednané práce, sjednaný rozsah pracovní doby a doba, na kterou se dohoda uzavírá.

Není-li sjednán způsob zrušení dohody o pracovní činnosti, je možné ji zrušit dohodou účastníků ke sjednanému dni; jednostranně může být zrušena z jakéhokoliv důvodu nebo bez uvedení důvodu s 15denní výpovědní dobou, která začíná dnem, v němž byla výpověď doručena druhému účastníku. Okamžité zrušení dohody o pracovní činnosti může být však sjednáno jen pro případy, kdy je možné okamžitě zrušit pracovní poměr. [3]

4.9 ad g) soudci

Soudcem nebo přísedícím může být ustanoven státní občan České republiky (dále jen "občan"), který je způsobilý k právním úkonům a bezúhonný, jestliže jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat, v den ustanovení dosáhl věku nejméně 30 let a souhlasí se svým ustanovením za soudce nebo přísedícího a s přidělením k určitému soudu.

Podmínku bezúhonnosti podle odstavce 1 nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jestliže se na něj podle zvláštního právního předpisu nebo rozhodnutí prezidenta republiky nehledí, jako by nebyl odsouzen.

Předpokladem pro ustanovení soudcem je též vysokoškolské vzdělání získané řádným ukončením studia v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice a složení odborné justiční zkoušky.

Za odbornou justiční zkoušku se považuje též advokátní zkouška, závěrečná zkouška právního čekatele, notářská zkouška a odborná exekutorská zkouška. Stejně účinky má výkon funkce soudce Ústavního soudu alespoň po dobu 2 let. [8]

---

[3] JUDr. JAKUBKA, Jaroslav a kol. *Zákoník práce*. 1.vyd. Olomouc: ANAG, 2007, sv. ISBN 978-80-7263-370-8

[8] 6/2002 Sb. ZÁKON ze dne 30. listopadu 2001 o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)

Zvláštní předpoklady navíc, a to nejen pro soudce, stanoví takzvaný lustrační zákon, tj. zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Soudci jsou jmenováni do funkce bez časového omezení. Přisedící jsou voleni do funkce na dobu 4 let.

Soudci po jmenování do funkce a přisedící po zvolení do funkce skládají tento slib: "Slibuji na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že jej budu vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že v souladu s ním budu rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě." [8]

4.10 ad h) členové zastupitelstev územních samosprávných celků

4.10.1 Ustanovování státních zástupců a jejich pracovní poměr

Státním zástupcem může být jmenován státní občan České republiky, který je způsobilý k právním úkonům, bezúhonný, ke dni jmenování dosáhl věku nejméně 25 let, získal vysokoškolské vzdělání studiem magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice, úspěšně složil závěrečnou zkoušku, jeho morální vlastnosti dávají záruku, že bude funkci řádně zastávat, a souhlasí se svým jmenováním do funkce státního zástupce a s přidělením k určitému státnímu zastupitelství.[9]

Odborná justiční zkouška, soudcovská zkouška, jednotná soudcovská a advokátní zkouška, vojenská právní zkouška a prokurátorská zkouška vykonané před účinností tohoto zákona mají stejné účinky jako závěrečná zkouška podle tohoto zákona. O uznání jiných zkoušek za závěrečnou zkoušku podle tohoto zákona rozhoduje ministr spravedlnosti. [9]

---

[8] 6/2002 Sb. ZÁKON ze dne 30. listopadu 2001 o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)

[9] Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství

Podmínku bezúhonnosti nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jestliže se na něj podle zvláštního právního předpisu nebo rozhodnutí prezidenta republiky nehledí, jako by nebyl odsouzen. [9]

Funkce státního zástupce vzniká jmenováním. Státního zástupce jmenuje na návrh nejvyššího státního zástupce ministr spravedlnosti na dobu časově neomezenou. [9]

4.10.2 Předpoklady pro vznik pracovního poměru úředníka územního samosprávného celku (obce, kraje)

Úředníkem se může stát fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, popřípadě fyzická osoba, která je cizím státním občanem a má v České republice trvalý pobyt, dosáhla věku 18 let, je způsobilá k právním úkonům, je bezúhonná, ovládá jednacím jazyk a splňuje další předpoklady pro výkon správních činností stanovené zvláštním právním předpisem.[10]

Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje fyzická osoba, která byla pravomocně odsouzena:

- a) pro trestný čin spáchaný úmyslně, nebo
- b) pro trestný čin spáchaný z nedbalosti za jednání související s výkonem veřejné správy, pokud se podle zákona na tuto osobu nehledí, jakoby nebyla odsouzena.[10]

Pracovní smlouvu k výkonu činnosti úředníka lze uzavřít jen s fyzickou osobou, která splňuje předpoklady podle odstavce 1; pro jmenování vedoucího úřadu a jmenování vedoucího úředníka se vyžaduje též splnění dalších předpokladů stanovených zvláštním zákonem. [10]

---

[9] Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství

[10] Zákon č. 312/2002 Sb., ze dne 13. června 2002 o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů

Vedoucím úřadu se může stát fyzická osoba, která splňuje předpoklady podle § 4 a má nejméně tříletou praxi:

- a) jako vedoucí zaměstnanec, nebo
- b) při výkonu správních činností v pracovním poměru k územnímu samosprávnému celku nebo při výkonu státní správy v pracovním nebo služebním poměru ke státu,
- c) ve funkci člena zastupitelstva územního samosprávného celku dlouhodobě uvolněného pro výkon této funkce.

Délka praxe podle odstavce 1 musí být splněna v průběhu 8 let bezprostředně předcházejících jmenování do funkce.[10]

4.11 ad ch) poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři

Dnem vzniku zaměstnání u poslanců Poslanecké sněmovny a senátorů Senátu Parlamentu České republiky a poslanců Evropského parlamentu zvolených na území České republiky je zvolení do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den uplynutí volebního období, popřípadě den zániku mandátu.[14]

4.12 ad i) prezident republiky, členové vlády

Za den vzniku zaměstnání u členů vlády, prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu, členů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členů Rady Českého telekomunikačního úřadu, finančního arbitra, zástupce finančního arbitra, Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv se považuje nástup do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení výkonu funkce. [14]

---

[10] Zákon č. 312/2002 Sb., ze dne 13. června 2002 o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů

[14] Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

U prezidenta republiky se pro účast na pojištění a hodnocení doby pojištění považuje za splněnou podmínka účasti na nemocenském pojištění (§ 8) a zaplacení pojistného [§ 11 odst. 1 písm. a) a odst. 2]. Za vyměřovací základ (§ 16 odst. 3) se u prezidenta republiky považuje jeho měsíční plat.[15]

4.13 ad j) dobrovolní pracovníci pečovatelské služby

Dobrovolní pracovníci pečovatelské služby nejsou k národnímu výboru v pracovním poměru; vztahují se však na ně ustanovení zákoníku práce o náhradě škody při pracovních úrazech.

Dobrovolným pracovníkům pečovatelské služby národní výbor poskytuje odměnu; její výši stanoví podle rozsahu a obtížnosti úkonu v rámci stanoveného rozpětí částek za jednotlivé úkony pečovatelské služby. Odměna dobrovolného pracovníka nesmí v jednom kalendářním měsíci překročit částku 1500,- Kčs. Do této částky se nezahrnují odměny za noční službu, za mimořádné úkony, příplatek za úkony vykonávané ve dnech pracovního klidu a příplatek za pečovatelskou službu u bacilonosiče.[11]

---

[11] ČESKO. *Zákon o rodině a související předpisy: matriky, pěstounská péče, mezinárodní právo: po novele od 1.8.1998*. Ostrava: Sagit, 1998. 80 s. ISBN 80-7208-081-

[15] 43. Úplné znění zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, jak vyplývá z pozdějších změn

4.14 ad k) pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče

Vyžaduje-li to zájem dítěte, může soud svěřit dítě do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, jestliže tato osoba poskytuje záruku jeho řádné výchovy a se svěřením dítěte souhlasí. Při výběru vhodné osoby dá soud přednost zpravidla příbuznému dítěte.

Dítě je možno svěřit i do společné výchovy manželů. Zemře-li jeden z manželů, zůstává dítě ve výchově druhého manžela. Po rozvodu manželů rozhodne soud o výchově dítěte; do rozhodnutí soudu společná výchova trvá.

Do výchovy jen jednoho manžela je možno dítě svěřit pouze se souhlasem druhého manžela. Tohoto souhlasu není třeba, jestliže druhý z manželů pozbyl způsobilosti k právním úkonům nebo je-li opatření tohoto souhlasu spojeno s překážkou těžko překonatelnou.

Při rozhodnutí o svěřením dítěte do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče vymezí soud rozsah jejich práv a povinností k dítěti.[11]

4.14.1 Pěstounská péče

Soud může svěřit dítě do pěstounské péče fyzické osobě (dále jen "pěstoun"), jestliže zájem dítěte vyžaduje svěřením do takové péče a osoba pěstouna poskytuje záruku řádné výchovy dítěte. 11]

Soud může podle odstavce 1 na návrh orgánu sociálně-právní ochrany dětí svěřit dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu osobám, které jsou podle zvláštního právního předpisu zařazeny do evidence osob vhodných k výkonu pěstounské péče po přechodnou dobu ^{5a)}, a to na:

---

[11] ČESKO. *Zákon o rodině a související předpisy: matriky, pěstounská péče, mezinárodní právo: po novele od 1.8.1998*. Ostrava: Sagit, 1998. 80 s. ISBN 80-7208-081-4

- a) dobu, po kterou nemůže rodič ze závažných důvodů dítě vychovávat,
- b) dobu, po jejímž uplynutí lze podle § 68a dát souhlas rodiče s osvojením, nebo
- c) dobu do pravomocného rozhodnutí soudu o tom, že tu není třeba souhlasu rodičů k osvojení (§ 68).

Dítě může být svěřeno též do společné pěstounské péče manželů; ustanovení § 45 odst. 2 a 3 platí obdobně.

Pěstounská péče může být zrušena rozhodnutím soudu. Soud může zrušit pěstounskou péči jen z důležitých důvodů; učiní tak vždy, jestliže o to požádá pěstoun.

Bylo-li dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 2, je soud povinen nejméně jednou za 3 měsíce přezkoumat, zda trvají důvody pro svěřeni dítěte do pěstounské péče. Za tím účelem si vyžaduje zejména zprávy příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Soud rozhodne o výchově dítěte vždy, odpadnou-li důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 2.[11]

4.14.2 Zásah soudu do péče o dítě

Před rozhodnutím o svěřeni dítěte do pěstounské péče je soud povinen vyžádat si vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany dětí o tom, zda ten, kdo se má stát pěstounem, je osobou vhodnou pro výkon této péče.

Je-li dítě v ústavní výchově nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc z rozhodnutí soudu, může být před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče dočasně svěřeno rozhodnutím orgánu sociálně-právní ochrany dětí do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem a splňuje stanovené podmínky; obdobně může být do péče budoucích pěstounů svěřeno i dítě, které není v ústavní výchově, se souhlasem rodičů. Nebude-li do tří měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí u soudu zahájeno řízení o svěřeni dítěte do pěstounské péče, rozhodnutí o dočasném svěřeni dítěte pozbude právní účinky. 11]

---

[11] ČESKO. *Zákon o rodině a související předpisy: matriky, pěstounská péče, mezinárodní právo: po novele od 1.8.1998*. Ostrava: Sagit, 1998. 80 s. ISBN 80-7208-081-4

4.14.3 Pěstoun

Pěstoun je povinen o dítě osobně pečovat. Bylo-li dítě svěřeno do pěstounské péče jen jednomu z manželů, platí ustanovení § 33 obdobně.

Pěstoun při péči o osobu dítěte vykonává přiměřeně práva a povinnosti rodičů. Nemá vyživovací povinnost k dítěti a právo zastupovat dítě a spravovat jeho záležitosti má jen v běžných věcech. Má-li pěstoun za to, že rozhodnutí zákonného zástupce dítěte není v souladu se zájmem dítěte, může se domáhat rozhodnutí soudu.

Dítě je povinno pomáhat podle svých schopností v domácnosti pěstouna; pokud má vlastní příjem a žije ve společné domácnosti s pěstounem, je povinno přispívat i na úhradu společných potřeb rodiny. [11]

4.14.4 Výživné a státní sociální podpora pro dítě v pěstounské péči nebo poručenství

Nárok na výživné určené rozhodnutím soudu na dítě, jemuž náleží příspěvek na úhradu potřeb podle zvláštního právního předpisu,^{7a)} přechází na stát. Je-li výživné vyšší než příspěvek uvedený ve větě první, náleží dítěti rozdíl mezi výživným a příspěvkem; tento rozdíl se vyplácí pěstounovi.[11]

Soud uloží rodičům, popřípadě jiným fyzickým osobám povinným poskytovat výživné dítěti, aby toto výživné poukazovaly příslušnému orgánu, který vyplácí pěstounovi, popřípadě zletilému dítěti příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zvláštního právního předpisu.^{7a)}

---

[11] ČESKO. *Zákon o rodině a související předpisy: matriky, pěstounská péče, mezinárodní právo: po novele od 1.8.1998*. Ostrava: Sagit, 1998. 80 s. ISBN 80-7208-081-4

^{7a)} § 37 a 38 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

4.15 ad. l) osoby ve výkonu trestu

4.15.1 Zařazování odsouzených do práce

Věznice vytvářejí podmínky pro zaměstnávání odsouzených buď v rámci svého provozu, vlastní výroby nebo podnikatelské činnosti anebo smluvně u jiných subjektů.

Smlouva mezi věznicí a jiným subjektem, na jejímž základě se uskutečňuje zařazení odsouzených do práce, stanoví podrobnější podmínky, za nichž budou odsouzení pracovat, případně i postup při zaškolení odsouzených k výkonu určených prací a způsob zvyšování jejich pracovní kvalifikace. Při vytváření podmínek k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a dodržování protipožárních a hygienických předpisů má jiný subjekt stejné povinnosti, jaké by měl podle zvláštních právních předpisů vůči svým zaměstnancům v pracovním poměru. [12]

Jiné subjekty uvedené v odstavcích 1 a 2 poskytují věznicím za práci odsouzených dohodnuté plnění.

K zaměstnávání odsouzeného u jiného subjektu, jehož zřizovatelem nebo většinovým vlastníkem není stát, je třeba jeho předchozího písemného souhlasu. Odsouzený může tento souhlas odvolat prohlášením učiněným vůči Vězeňské službě. Pokud prohlášení nemá písemnou formu, zaměstnanec Vězeňské služby o prohlášení odsouzeného učiní bezodkladně zápis, který předloží odsouzenému k podpisu. Účinky odvolání souhlasu nastávají uplynutím posledního dne měsíce následujícího po prohlášení odsouzeného o odvolání souhlasu. Odvolání souhlasu odsouzeným nelze považovat za odmítání práce.[12]

---

[12] Zákon 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů ze dne 30. Června 1999

4.15.2 Zákaz některých prací

Je zakázáno školit a zařazovat odsouzené k výkonu prací s výbušninami. Jestliže odsouzený při práci přichází do styku s omamnými a psychotropními látkami nebo jedy anebo s jinými látkami, které mohou vyvolat zvýšené nebezpečí újmy na zdraví nebo škody na majetku, je třeba nad ním zajistit zvýšenou kontrolu. Zákaz některých prací pro odsouzené ženy a mladistvé je stanoven zvláštními právními předpisy. [12]

Odsouzenému, který není zařazen do práce, poskytuje věznice sociální kapesné v případě, že neodmítl bez závažného důvodu práci a neměl v období jednoho kalendářního měsíce jiný příjem nebo jinou hotovost ve výši alespoň 100 Kč. [12]

4.16 ad m) osoby, které se soustavně připravují na budoucí povolání studiem

Při splnění podmínky jednoho roku pojištění je náhradní dobou pojištění období soustavné přípravy na budoucí povolání studiem na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole v České republice, a to po dobu prvních 6 let tohoto studia po dosažení věku 18 let.

Těm, kteří studovali před 1. 1. 1996, se do důchodu započítává plně veškeré studium od skončení povinné školní docházky do dovršení 18 let. Při studiu po 1. 1. 1996 se studium do 18 let pro nárok na starobní důchod nezapočítává.

Za náhradní dobu pojištění se považuje též doba studia získaná před 1. 1. 1996 podle předpisů platných před tímto dnem, a to po dobu prvních 6 let tohoto studia po dosažení věku 18 let.

Pro vyšší důchodu se tato náhradní doba hodnotí 80 %. Doba studia znamená automaticky účast na důchodovém pojištění v rozsahu uvedeném v bodě 4. Dokládá se při sepisování žádosti o dávku důchodového pojištění potvrzením o studiu.

Náhradní doba pojištění se dokládá při sepisování žádosti o dávku důchodového pojištění.[2]

---

[12] Zákon 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů zed ne 30. Června 1999

[2]JUDr, PELIKÁNOVÁ, Helena: Ústní sdělení. ČSSZ v Praze, 15. ledna 2009.

4.17 ad n) osoby vedené v evidenci úřadu práce

Při splnění podmínky jednoho roku pojištění je náhradní dobou pojištění období vedení v evidenci úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání po dobu, po kterou je vyplácena podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci. Dále pak v rozsahu nejvýše tří let po dobu, po kterou se podpora nevyplácí s tím, že v období před dosažením 55 let věku se tato doba započítává nejvýše v rozsahu jednoho roku. Tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod.

Pro výši důchodu se tato náhradní doba hodnotí 80 %. Vedení osoby v evidenci uchazečů o zaměstnání znamená automaticky účast na důchodovém pojištění v rozsahu uvedeném v bodě 4.

Úřady práce mají stanovenou povinnost předávat evidenci uchazečů o zaměstnání do České správy sociálního zabezpečení.

Náhradní doba pojištění se dokládá při sepisování žádosti o dávku důchodového pojištění.

Vedení v evidenci úřadu práce je třeba doložit potvrzením, kde je vyznačena doba pobírání podpory v nezaměstnanosti (dříve hmotného zabezpečení) nebo podpory při rekvalifikaci. [2]

4.18 ad o) osoby se zdravotním postižením

Při splnění podmínky jednoho roku pojištění je náhradní dobou pojištění období teoretické i praktické přípravy pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost osob se zdravotním postižením.

Pro výši důchodu se tato náhradní doba hodnotí 80 %. Oprávnění v této věci jednat jsou osoby způsobilé k právním úkonům ve smyslu občanského zákoníku, přičemž vedení evidence na České správě sociálního zabezpečení (dále též "ČSSZ") se děje bez aktivní součinnosti pojištěnce - příslušné údaje o době přípravy předkládá ČSSZ organizace nebo vzdělávací zařízení, u nichž se příprava provádí. [2]

---

[2]JUDr. PELIKÁNOVÁ, Helena: Ústní sdělení. ČSSZ v Praze, 15. ledna 2009.

Doba přípravy na zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost osob se zdravotním postižením znamená automaticky účast na důchodovém pojištění. [2]

4.19 ad p), q) osoby konající vojenskou službu, osoby konající civilní službu

Náhradní doba pojištění - civilní služba (do 22. 12. 2004) a vojenská služba Při splnění podmínky jednoho roku pojištění je náhradní dobou pojištění období vojenské služby v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání a vojáky v další službě. Tato doba se pro nárok na důchod hodnotí plně.

Civilní služba, získaná po 1. 1. 1996, je také náhradní dobou, ale redukuje se pro výši důchodu na 80 %. Vojenská služba se dokládá vojenskou knížkou, civilní služba pak potvrzením.[2]

4.20 ad r) osoby pečující osobně o dítě ve věku do čtyř let

Podmínkou pro zápočet doby péče o dítě je osobní péče o dítě do 4 let věku dítěte, a ta se započítává jako náhradní doba pojištění. Zákon č. 155/1995 v § 20, odst. 1 uvádí, že dítětem je pro účel tohoto zákona dítě vlastní nebo osvojené, a dítě převzaté do trvalé péče nahrazující péči rodičů. Za dítě převzaté do trvalé péče nahrazující péči rodičů se považuje dítě, jež bylo převzato do této péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, dítě manžela, které mu bylo svěřeno do výchovy rozhodnutím soudu nebo na základě dohody rodičů schválené soudem, dítě manžela, nemá-li druhý z rodičů rodičovskou zodpovědnost, a dítě manžela, zemřel-li druhý rodič dítěte nebo není-li znám.[2]

---

[2]JUDr, PELIKÁNOVÁ, Helena: Ústní sdělení. ČSSZ v Praze, 15. ledna 2009.

4.21 ad s) osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby

Při splnění podmínky jednoho roku pojištění je náhradní dobou pojištění v období do 31. 12. 2006 osobní péče o blízkou převážně nebo úplně bezmocnou osobu, případně částečně bezmocnou osobu starší 80 let.

V období od 1. 7. 2001 do 31. 12. 2006 je náhradní dobou pojištění také péče o takovou osobu, která však není osobou blízkou, ovšem za podmínky, že osoba bezmocná a pečující žijí ve společné domácnosti.

Od 1. 1. 2007 je náhradní dobou pojištění doba osobní péče o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) a nebo stupni IV (úplná závislost), pokud žijí v domácnosti; podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu.

Od 1. 1. 2008 je náhradní dobou pojištění i doba osobní péče o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost).

Tyto doby jsou pro nárok na důchod i jeho výši hodnoceny plně. [2]

4.22 ad t) poživatelé invalidního důchodu

Při splnění podmínky jednoho roku pojištění je náhradní dobou pojištění období pobírání plného invalidního důchodu z českého pojištění, a to do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod.

Pro výši důchodu se tato náhradní doba hodnotí 80 %.

Doba pobírání plného invalidního důchodu znamená automaticky účast na důchodovém pojištění.[2]

---

[2] JUDr. PELIKÁNOVÁ, Helena: Ústní sdělení. ČSSZ v Praze, 15. ledna 2009

4.23 ad u) osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění

4.23.1 Mateřská dovolená

V souvislosti s porodem a péčí o narozené dítě přísluší zaměstnankyni mateřská dovolená po dobu 28 týdnů; porodila-li zároveň 2 nebo více dětí, přísluší jí mateřská dovolená po dobu 37 týdnů.

Mateřskou dovolenou zaměstnankyně nastupuje zpravidla od počátku 6 týdne před očekávaným dnem porodu, nejdříve však od počátku 8 týdne před tímto dnem.

Vyčerpá-li zaměstnankyně z mateřské dovolené před porodem méně než 6 týdnů, protože porod nastal dříve, než určil lékař, přísluší mateřská dovolená ode dne jejího nástupu až do uplynutí doby stanovené v odstavci 1. Vyčerpá-li však zaměstnankyně z mateřské dovolené před porodem méně než 6 týdnů z jiného důvodu, poskytne se jí mateřská dovolená ode dne porodu jen do uplynutí 22 týdnů, popřípadě 31 týdnů, jde-li o zaměstnankyni, která porodila zároveň 2 nebo více dětí.

Jestliže se dítě narodilo mrtvé, přísluší zaměstnankyni mateřská dovolená po dobu 14 týdnů.

Mateřská dovolená v souvislosti s porodem nesmí být nikdy kratší než 14 týdnů a nemůže v žádném případě skončit ani být přerušena (§ 198 odst. 2) před uplynutím 6 týdnů ode dne porodu.[3]

4.23.2 Když se řekne „otcovské“

Účelem tohoto opatření je podpora aktivního otcovství. Otec může dočasně přerušit výkon své výdělečné činnosti, aby mohl společně s matkou dítěte pečovat o novorozené dítě[online].MPSV [cit. 2008-12-2], Dostupné z < <http://www.mpsv.cz>>

---

[3] JUDr. JAKUBKA, Jaroslav a kol. *Zákoník práce*. 1.vyd. Olomouc: ANAG, 2007, sv. ISBN 978-80-7263-370-8

Po dobu této péče mu bude poskytována výše uvedená nová dávka nemocenského pojištění. Přijetím tohoto opatření se v zásadě vytváří stav odpovídající zavedení otcovské dovolené tak, jak funguje v řadě evropských zemí. Typické pro otcovskou dovolenou je její poskytování v raném věku dítěte po dobu od několika dnů do přibližně dvou, max. tří týdnů. Tato dávka je poskytována například v Belgii, Dánsku, Finsku, Francii, Norsku, Švédsku nebo Velké Británii. Není poskytována mj. v Německu, Rakousku a Maďarsku.

Nyní k hlavním zásadám vyplácení této dávky:

- otcovské náleží otci dítěte a osobě, která převzala dítě do trvalé péče nahrazující péči rodičů,

- podmínkou nároku na otcovské je, že pojištěnec o dítě osobně pečuje, podmínka soužití v domácnosti se pro otcovské nevyžaduje,

- pojištěnec musí nastoupit na otcovské nejpozději do uplynutí šesti týdnů věku dítěte nebo do 6 týdnů ode dne svěření dítěte do péče nahrazující péči rodičů

- otcovské náleží jen, bylo-li dítě převzato do takové péče do dosažení věku 7 let, otcovské se poskytuje po dobu jednoho týdne ode dne nástupu na něj,

- otcovské se stanoví stejným způsobem, jako peněžitá pomoc v mateřství poskytovaná muži, výše otcovského za kalendářní den činí 70% denního vyměřovacího základu,

- podmínkou nároku na otcovské pro OSVČ je účast na nemocenském pojištění alespoň po dobu 3 měsíců bezprostředně předcházející dni nástupu na otcovské[online], MPSV [cit. 2008-12-2], Dostupné z < <http://www.mpsv.cz> >

5 MOŽNOST POŽÁDAT O ÚPRAVU VÝŠE DŮCHODU PRO DLOUHODOBĚ PEČUJÍCÍ O ZÁVISLOU OSOBU

S účinností od 1.7.2009 platí nové ustanovení §19a zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Tato úprava řeší způsob výpočtu starobního a invalidního důchodu (plného i částečného) u pojištěnců, kterým byl dosud vypočítáván důchod mimo jiné i na základě příjmů získaných během péče o závislou osobu. Řeší tak negativní dopady, které dosud nastávaly v situacích, kdy lidé zároveň s výkonem péče o závislou osobu vykonávali v určitém minimálním rozsahu výdělečnou činnost zakládající účast na pojištění, při níž měli nízké výdělky.

Takovou dobu péče nebylo možné pro účely výpočtu výše důchodu považovat za dobu vyloučenou (tj. vyčlenit ji z počtu dnů, na které se rozpočítává vyměřovací základ pro stanovení výše důchodu). Do tohoto období se zahrnovaly uvedené minimální příjmy, což negativně ovlivnilo také výši důchodového nároku. Z důchodového hlediska na tom proto byly lépe osoby, které si během péče nepřivydělávaly.

- Od 1.7.2009 se v těchto případech bude, pokud trvala „náhradní doba péče o závislou osobu“ v rámci celého života pojištěnce dohromady alespoň 15 let, považovat celé období péče zasahující do rozhodného období buď za dobu vyloučenou, nebo za dobu, v níž byly dosaženy příjmy. Ke skutečně dosaženým příjmům se však přičtou ještě fiktivní příjmy (tzn. částka odpovídající výši příspěvku na péči poskytovaná opečovávané osobě, nebo odpovídající dvanáctinásobku minimální mzdy v roce 2007, jde-li o období před rokem 2007). Tedy podle toho, co je pro pojištěnce výhodnější. Toto zvýhodnění se bude vztahovat na všechny starobní a invalidní (plné i částečné) důchody přiznávané po 30.6.2009, ale i na důchody přiznané před 1.7.2009.

- V praxi to znamená, že nově se těmto dlouhodobě pečujícím lidem důchodové dávky zvýší. Zvýšení bude u každého různé v závislosti na konkrétních okolnostech případu. Ve výjimečných případech může nastat situace, že nové ustanovení zákona výši důchodové dávky neovlivní, tzn. že zůstane na původní výši. Ke snížení důchodu dojít nemůže[online].ČSSZ [cit. 2009-8-28], Dostupné z <<http://www.cssz.cz/cz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2009/>>

O úpravu výše důchodu přiznaného před 1.7.2009 musí důchodce požádat na okresní správě sociálního zabezpečení příslušné podle místa trvalého pobytu. Nárok na úpravu výše důchodu ČSSZ vždy posoudí a poté o něm rozhodne. Součástí kladného rozhodnutí je informace o nové výši důchodu.[online]. ČSSZ [cit. 2009-8-28], Dostupné z < <http://www.cssz.cz/cz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2009/>>

6 PŘEHLED PŘEDPISŮ OVLIVŇUJÍCÍCH PROVÁDĚNÍ DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ OD 1.1.2009

Jde zejména o tyto zákony a předpisy:

- zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců,
- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění,
- vyhláška č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení,
- vyhláška č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek,
- zákon č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, • zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (platný od 12. 5. 2006, účinný od 1. 1. 2009),
- zákon č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění,[13]

---

[13] Česká správa sociálního zabezpečení, odbor komunikace. *Příručka budoucího důchodce v roce 2009*. 1.vyd. Praha, 2009. 32s., ISBN 978-80-87039-16-8

- zákon č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců,

- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách,
- zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů,
- nařízení Rady (EHS) 1408/71,
- nařízení Rady (EHS) 574/72.[13]

7 KONTAKTY NA INFORMAČNÍ MÍSTA V ČR

Odbornou pomoc ve věcech důchodového pojištění jsou povinny poskytovat občanům a organizacím okresní správa sociálního zabezpečení (OSSZ), v Praze Pražská správa sociálního zabezpečení (PSSZ) a její územní pracoviště.

Činnost OSSZ a PSSZ řídí a kontroluje Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ), která také rozhoduje o nároku na důchody, jejich výši a výplatě.

Pro příslušníky ozbrojených sil (vojáky z povolání, policisty, příslušníky Vězeňské stráže a další) a pozůstalé po nich plní obdobné povinnosti orgány sociálního zabezpečení ministerstev vnitra, obrany a spravedlnosti.

7.1 ČSSZ

Ústředí ČSSZ

Adresa: Křížová 25, 225 08 Praha 5

Call centrum: +420 257 062 860

Telefonní ústředna: +420 257 061 111

Fax: +420 257 063 360

Elektronická podatelna: posta@cssz.cz

Webové stránky: <http://www.cssz.cz>

---

[13] Česká správa sociálního zabezpečení, odbor komunikace. *Příručka budoucího důchodce v roce 2009*. 1.vyd. Praha, 2009. 32s., ISBN 978-80-87039-16-8

Okresní správa sociálního zabezpečení Písek

Adresa: Husovo nám. 2078, 397 01 Písek

Telefon: +420 382 765 111

Fax: +420 382 221 388

Adresa e-podatelný: posta.pi@cssz.cz

7.1.1 Ostatní

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Na Poříčnickém právu 1, 128 01 Praha 2

Tel.: +420 221 921 111

www.mpsv.cz

e-mail: posta@mpsv.cz

Úřad práce v Písku

Nábřeží 1. máje 2259, 397 01 Písek-Budějovické Předměstí

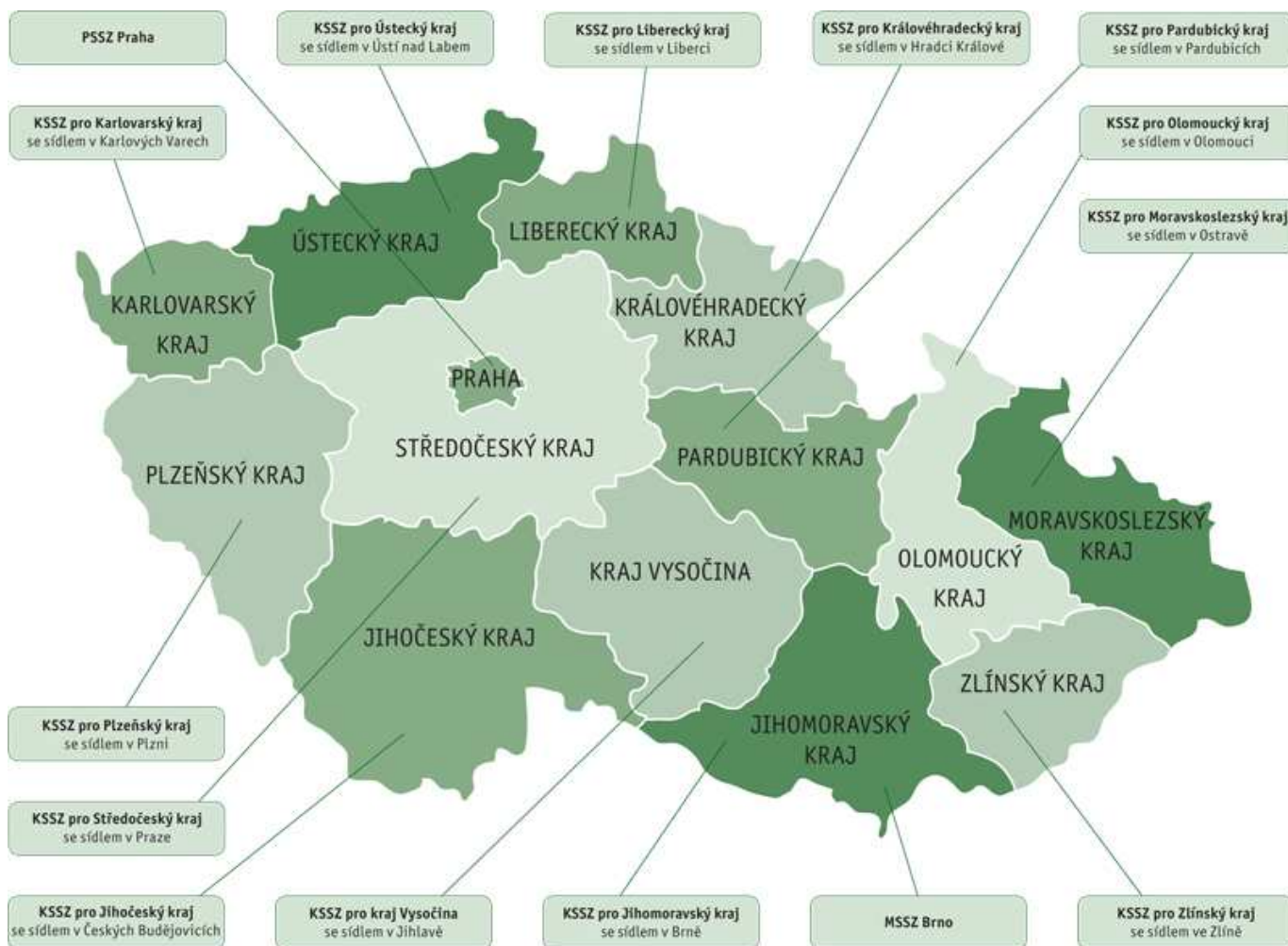
Telefon WORK: +420 382 756 111

Fax FAX: +420 382 215 250

http://portal.mpsv.cz/sz/local/pi_info

E-mail: EMAILposta.up@pi.mpsv.cz

7.1.2 Mapa

Vysvětlivky: KSSZ – Krajská správa sociálního zabezpečení, PSSZ – Pražská správa sociálního zabezpečení, MSSZ – Městská správa sociálního zabezpečení

8 PRAKTICKÁ ČÁST – VÝZKUM TRHU

Otázky nezaměstnanosti nekvalifikovaných, ve vztahu k jejich věku, rekvalifikace a podpory zřizování nových míst v okrese Písek

Míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti závisí nejen na počtu nezaměstnaných, ale i na počtu těch, kteří jsou práceschopní. Chceme-li tedy objektivně posuzovat míru nezaměstnanosti, je nutné hledět i na míru ekonomické aktivity obyvatelstva, která vyjadřuje podíl práceschopných (ekonomicky aktivních) obyvatel na jejich celkovém počtu. I z tohoto důvodu jsou při hodnocení trhů práce určovány míry participace (ekonomické aktivity), míry zaměstnanosti a nezaměstnanosti.

Viz „*Míra nezaměstnanosti v okrese Písek k 31.10.2009*“; „*Míra nezaměstnanosti v okresech České republiky k 31. prosinci 2008*“; „*Průměrná míra nezaměstnanosti v okresech České republiky v roce 2008*“

Struktura uchazečů o zaměstnání (vzdělání, rekvalifikace)

Přestože se předpokládá, že kvalifikovaných uchazečů o zaměstnání je více než nekvalifikovaných, je to jen částečně pravda. Podíl na celkové nezaměstnanosti nekvalifikovaných je totiž mírně vyšší. Tento handicap je možné lehce odstranit prostřednictvím rekvalifikačních kursů zprostředkovaných úřady práce příslušného územního celku.

Viz tabulka „*Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání*“; „*Podíl absolventů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v okresech České republiky k 31. prosinci 2008*“; „*Podíl žen na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v okresech České republiky k 31. prosinci 2008*“

Trend zvyšování počtu rekvalifikovaných uchazečů o zaměstnání se nepromítl ve struktuře vynaložených prostředků, neboť u řady rekvalifikačních kurzů bylo využíváno prostředků ESF (Evropský sociální fond). Stále větší důraz se klade na další vzdělávání uchazečů o zaměstnání a rekvalifikace jsou pouze jednou z jeho částí, proto je nutno chápat tuto oblast aktivní politiky zaměstnanosti v širších souvislostech. Filozofie úřadů práce spočívá v tom, že kvalifikovaný a odborně připravený uchazeč, který se umí orientovat na trhu práce, má mnohonásobně vyšší šanci najít pracovní uplatnění. Význam rekvalifikací musí být v souladu s potřebami trhu práce.

Pořádané rekvalifikační kurzy jsou nejčastěji zaměřeny na zvýšení počítačové gramotnosti. Dále se jedná o dělnická povolání s příslibem zaměstnání – řidiči, svářeči, obráběči kovů. Pro uchazeče, kteří se rozhodli řešit svou nezaměstnanost zahájením samostatné výdělečné činnosti byly pořádány kurzy např. Základy podnikání, Zakladatel malého s středního podniku a Podvojný účetnictví pro podnikatele.

Viz „ Rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání, rekvalifikace zaměstnanců“

Aktivní politika zaměstnanosti

Součástí státní politiky zaměstnanosti je podpora zřizování nových pracovních míst poskytováním příspěvků zaměstnavatelům při zaměstnávání uchazečů o zaměstnání, i uchazečům samotným. Jedná se zejména o následující opatření (nástroje) aktivní politiky zaměstnanosti:

- rekvalifikace
- investiční pobídky
- veřejně prospěšné práce
- společensky účelná pracovní místa
- příspěvek na zapracování
- příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

Součástí aktivní politiky zaměstnanosti je i poradenství a cílené programy k řešení zaměstnanosti.

Viz „Vývoj v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti a rekvalifikací v roce 2008 – Písek“; „ Počet osob podpořených v rámci APZ a rekvalifikací v roce 2008“

Péče o postižené blízké a jejich zaopatření dle §5, odst. 1, písm. r) a s) zákona o důchodovém pojištění ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností Milevsko

Péče o osobu blízkou

Za osoby blízké se pro účely §5 zákona o důchodovém pojištění považují manželé, příbuzní v řadě přímé, děti osvojené nebo též děti převzaté do trvalé péče nahrazující péči rodičů, sourozenci, zeť, snacha a manžel rodiče, a to kteréhokoli z manželů. Splnění podmínky osoby blízké se dokládá např. rodným či oddacím listem nebo potvrzením obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 29 odst. 3 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Tímto potvrzením, které se vydává na žádost osobě blízké nebo jiné fyzické osobě, potvrzuje obecní úřad dobu této péče a uvádí v něm stupeň závislosti osoby, které je péče poskytována.

Domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.

Viz: „Struktura osob pečujících osobně o své postižené blízké a zaopatření dle §5, odst. 1, písm. r) a s) v roce 2009“

Pro zajímavost přikládám i „Podíl osob se zdravotním postižením na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v okresech České republiky k 31. prosinci 2008“

Zájem o práci nekvalifikovaných

Přes skutečnost, že kvalifikovaní uchazeči nacházejí zaměstnání snadněji než nekvalifikovaní, je jejich podíl (52 %) na celkové nezaměstnanosti mírně vyšší. To lze považovat za příznivý signál, zejména z hlediska potencionálních investorů. Je totiž patrné, že kraj disponuje dostatečnou kapacitou kvalifikované pracovní síly, jejíž jediným handicapem může být nevhodná kvalifikační skladba. Tento handicap však mohou úřady práce s využitím rekvalifikačních kursů odstranit. Pokud potencionální zaměstnavatel přijde a sdělí s dostatečným předstihem své požadavky na pracovní sílu, není většinou velký problém připravit uchazeče o práci v požadované struktuře.

V otázce problematiky zaměstnávání nekvalifikovaných osob jsem oslovila zaměstnavatele v oboru odpadového hospodářství v Jihočeském kraji, který mi odpověděl na několik otázek formou dotazníku.

Viz „Dotazník – zaměstnávání nekvalifikovaných osob v oboru odpadového hospodářství“

Dále poznamenal: „ Při provádění úklidových prací je kladen důraz na osobní vzhled a čistotu pracovníka, který reprezentuje firmu. Ne každý vidí nepořádek, a když se přidá osobní hodnocení, které v těchto službách je na nízké úrovni, nastává velký problém sehnat vhodného pracovníka, aby plnil úkoly dle požadavků klienta. Proto je nejlepší a nejvhodnější zaměstnávat důchodce, kteří mají tuto činnost jako přivýdělek.“

9 ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá lidskou prací v různých rovinách. Popisuje ji vzhledem k odpracované, respektive pojistné době v důchodovém zabezpečení.

Obsahuje základní charakteristiku dostupnou v základním vyjmenování bodů §5 a §6 Zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Tyto body jsou tedy v práci vysvětleny i ve vztahu k důchodovému pojištění.

Cílem práce bylo poukázat na to, že je možno vykonávat práci i v jiné formě, než v pracovním poměru. A to ve všech svých variantách popsaných prostřednictvím dalších právních předpisů ovlivňujících provádění důchodového pojištění.

Nutné je podotknout, že i v případě ztráty zaměstnání, tedy způsobu, jakým získáváme běžně dobu pojištění, není nic ztraceno. Je tu tedy mnoho dalších variant, kterými se zabývá politika zaměstnanosti, jež jsem využila ke zpracování praktické části.

Vzhledem k encyklopedickému charakteru jsem zpracovala jen její výseč, tedy rekvalifikaci na okrese Písek. Tento okres mi je blízký především tím, že je mým rodištěm a také proto, že bych ráda poukázala na situaci v tomto okrese, která je neutichající v prohlubování dnes aktuální nezaměstnanosti. Rekvalifikace je jedním ze způsobů, jak získat nové pracovní místo a tak i plnou dobu pojištění, ať již osobám samostatně výdělečně činným, v závislém poměru nebo již zmíněným nezaměstnaným či méně kvalifikovaným osobám.

Důchodový systém ČR je důležitá součást systému sociální ochrany obyvatel. Vyjadřuje, jakým způsobem a v jakém rozsahu stát zabezpečuje své občany ve stáří, invaliditě nebo ztrátě živitele. Tento závazek je dán už Listinou základních práv a svobod. Důchodový systém se skládá ze systému základního, který obsahuje státem garantované důchodové pojištění, a doplňkového s penzijním připojištěním se státním příspěvkem a dalšími druhy komerčního pojištění. Důchodový systém v ČR je systémem pojistným, důchodové pojištění je tedy konkrétní nástroj určený zákonem jako vztah účastníků (pojištěnci) a státu (pojistitel), kdy dochází za platbu příspěvků (pojistného) od pojištěnců k budoucí výplatě plnění při splnění dalších požadavků.

Tyto požadavky jsou v práci rozebrány dle zákona 155/1995 Sb. §5 a §6, u pojištěnců (fyzických osob), zaměstnavatelů (právnických osob) a státních orgánů.

Mezi vyplácené důchody patří starobní, plný invalidní, částečný invalidní, sirotčí, vdovský a vdovecký. Nejrozšířenějším druhem důchodu je důchod starobní, který náleží osobě, která dosáhla určitého věku a byla pojištěna po určitou dobu.

Je nutné rozebrat předpoklady pro nárokování právě toho „kvalitního prožívání stáří“ dle platné české legislativy.

V našich zemích byl vybudován solidní důchodový systém a věková hranice pro nárok na starobní důchod byla extrémně nízká. Takto nízká hranice pro odchod do penze je ekonomicky neudržitelná a v současné době je postupně zvyšována (přechodné období) s tím, že by pro muže měla být 65 let a pro ženy 65 let (dle zákona č. 306/2008 Sb.).

Důchodové pojištění lze dále vymezit jako základní prvek důchodového systému, který je obvykle tvořen třemi pilíři, v případě ČR zatím pouze dvěma, z nichž důchodové pojištění tvoří základní, státem financovaný pilíř. Penzijní systém jako celek nelze zařadit do systému sociálního zabezpečení, další pilíře obvykle postrádají vlastnosti typické pro sociální zabezpečení. Z hlediska vnitřních vztahů lze důchodové pojištění chápat jako soubor dávek, poskytovaných na základě zákona o důchodovém pojištění. Ze základního pilíře důchodového pojištění jsou poskytovány dávky přímé, a to starobní a invalidní, a dávky odvozené, kterými jsou pozůstalostní důchody v případě ovdovění a osiření.

Z bakalářské práce tak vyplývá, že není možné oddělit lidskou práci od systému důchodového zabezpečení, jímž je nevyhnutelným prvkem pro vznik důchodového nároku. Tímto je i splněn cíl, jímž bylo přiblížit se této problematice nejen teoreticky, ale hlavně z hlediska praktického využití.

10 SEZNAM LITERATURY

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ZDP – Zákon o důchodovém pojištění

OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná

NEVYDANÉ PRAMENY

<http://www.cssz.cz>

<http://www.mpsv.cz>

<http://www.hrportal.cz>

<http://www.demografie.info>

<http://www.businessInfo.cz>

JUDr. PELIKÁNOVÁ, Helena: Ústní sdělení. ČSSZ v Praze, 15. ledna 2009.

VYDANÉ PRAMENY

BREJCHA, Aleš, ŠANTŮREK, Václav. *Práva důchodového pojištění*. Praha: Linde, 1998, 427s. ISBN 80-7201-124-3

BURDEK, L. *ÚZ Občanský zákoník*. Ostrava: Nakladatelství Sagit, a.s., 2008. ISBN 978-80-7208-650-4

ČAPEK, Jiří. BOGUSZAK, Jiří, VEVERKA, Vladimír. *Základy teorie práva : Učební text*. 1. vyd. Praha: Codex, 1994. brož. 142 s. ISBN 80-901185-9-3

Česká správa sociálního zabezpečení, odbor komunikace. *Příručka budoucího důchodce v roce 2009*. 1. vyd. Praha, 2009. 32s., ISBN 978-80-87039-16-8

ČESKO. *Sociální a pracovněprávní předpisy*. Praha : Kieffer, 2008. 2 sv. (různé stránkování). 23 cm. ISBN 978-80-254-2323-3

ČESKO. *Zákon o rodině a související předpisy: matriky, pěstounská péče, mezinárodní právo: po novele od 1.8.1998*. Ostrava: Sagit, 1998. 80 s. ISBN 80-7208-081-4

- CHLÁDKOVÁ, A., BUKOVJAN, P. *Personalistka*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2007. s. 368. ISBN 978-80-7357-238-9
- JUDr. JAKUBKA, Jaroslav a kol. *Zákoník práce*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, sv. ISBN 978-80-7263-370-8
- KOMENDOVÁ, Jana. *Pracovní podmínky osob se zdravotním postižením*. Ostrava: Key Publishing, 2009. 158 s. ISBN 978-80-7418-022-4
- MINAŘÍK, Vladimír. *Pracovní právo : (s účinností od 1.1.2007)*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007. brož. 65 s. ISBN 978-80-86754-88-8
- PAVEL, Petr. *Pracovní právo : pracovní smlouva, pracovní doby, zaměstnavatel, odpovědnost, zaměstnanec, výpověď, odbory*. Brno : Sokrates, 2005. 168 s. ISBN 80-86572-19-6
- PELIKÁNOVÁ, Helena, ŠPAČKOVÁ, Zuzana, VOŘÍŠEK, Vladimír. *Povinnosti zaměstnavatele v důchodovém pojištění od roku 1998*. 1. vyd. Praha: Pragoeduca, 1998, 130s. ISBN 80-85856-59-X
- PILÁTOVÁ, Jana a kol. *Daňová evidence: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ : daň z přidané hodnoty, daň silniční, daň z nemovitostí, sociální pojištění, zdravotní pojištění*. Olomouc: ANAG, 2005 -. sv. 21 cm. ISBN (Jednotlivé sv. mají ISBN)
- POLÁK, Michal, KOPŘIVA, Jan, BARANYKOVÁ, Michaela. *Daň z příjmů fyzických osob 2009*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2009. 107 s. ISBN 978-80-214-3965-8
- PŘIB, Jan, VOŘÍŠEK, Vladimír a kol. *Důchodové pojištění v České republice 1998*. 2. přeprac. vyd. Olomouc: ANAG, 1998, 311s. ISBN 80-85646-74-9
- PROJSOVÁ, Ivana, PROCHÁZKOVÁ, Eva, PTÁČNÍKOVÁ, Naděžda. *Aktivní politika zaměstnanosti v České republice 1992-1999*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2000. 183 s. ISBN 80-85529-89-0
- ŠUBRT, B. *Abeceda mzdové účetní*. 20. vyd. (2010). Olomouc : ANAG, [1996]-. sv. 23 cm. ISBN (Jednotlivé sv. mají ISBN)
- VALERIANOVÁ, T. *Práce-mzdy-odvody*. vydání: I/2010. Český Těšín: Poradce, s.r.o. ISBN 80-7365-175-0

ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB, Jan. *Zákon o nemocenském pojištění: s komentářem a příklady*. 3. vyd. (od 1.1.2010) Olomouc: ANAG, 2006-. sv. 21 cm. ISBN (Jednotlivé sv. mají ISBN)

ŽENÍŠKOVÁ, Marta a kol. *Sociální pojištění a dotazy*. Praha: Svaz účetních, 2009. 64 s. ISBN 978-80-87367-03-2

ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných: s komentářem a příklady*. 2. vyd. 2010. Olomouc: ANAG, 2008-. sv. 21 cm. ISBN (Jednotlivé sv. mají ISBN)

Předpisy:

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon)

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů.

6/2002 Sb. ZÁKON ze dne 30. listopadu 2001 o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)

Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství

Zákon č. 312/2002 Sb., ze dne 13. června 2002 o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů

Obchodní zákoník

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

43. Úplné znění zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, jak vyplývá z pozdějších změn

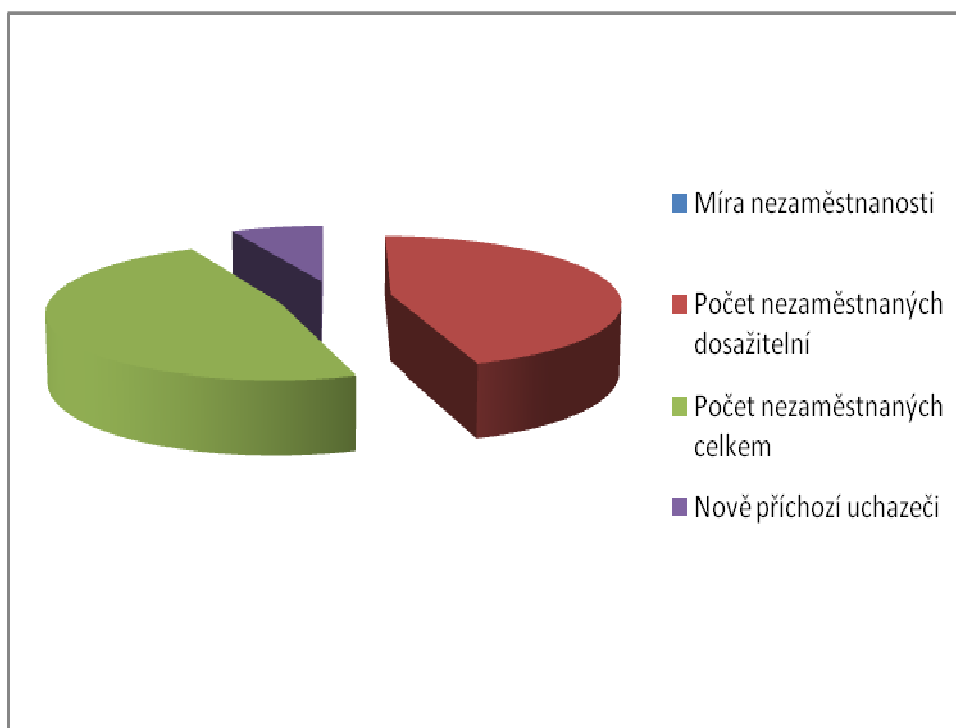
11 PŘÍLOHY

Míra nezaměstnanosti v okrese Písek k 31.10.2009

Míra nezaměstnanosti	6,30%
Počet nezaměstnaných dosažitelní	2274
Počet nezaměstnaných celkem	2416
Nově příchozí uchazeči	372

Zdroj: Úřad práce v Písku

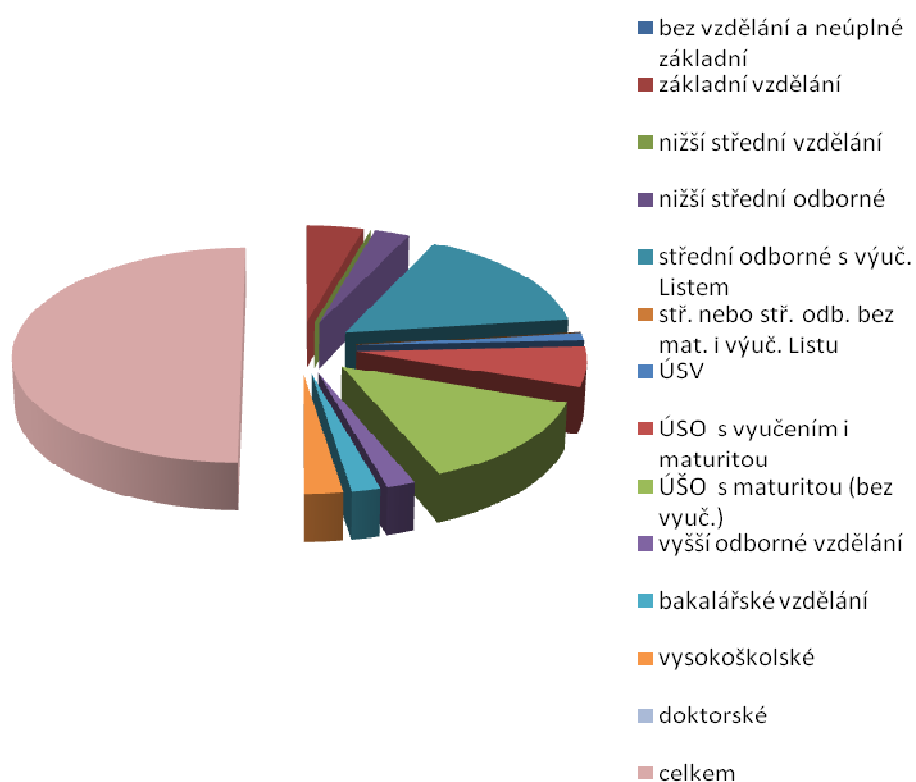
Míra nezaměstnanosti v okrese Písek k 31.10.2009

Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání

Stupeň vzdělání	stav k	
	celkem	ženy
	rok 2009	rok 2009
bez vzdělání a neúplné základní	0	0
základní vzdělání	21	14
nižší střední vzdělání	0	0
nižší střední odborné	13	8
střední odborné s výuč. Listem	77	32
stř. nebo stř. odb. bez mat. i výuč. Listu	0	0
ÚSV	6	3
ÚSO s vyučením i maturitou	29	12
ÚŠO s maturitou (bez vyuč.)	65	34
vyšší odborné vzdělání	9	3
bakalářské vzdělání	9	6
vysokoškolské	12	12
doktorské	0	0
celkem	241	124

Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání stav k celkem rok 2009

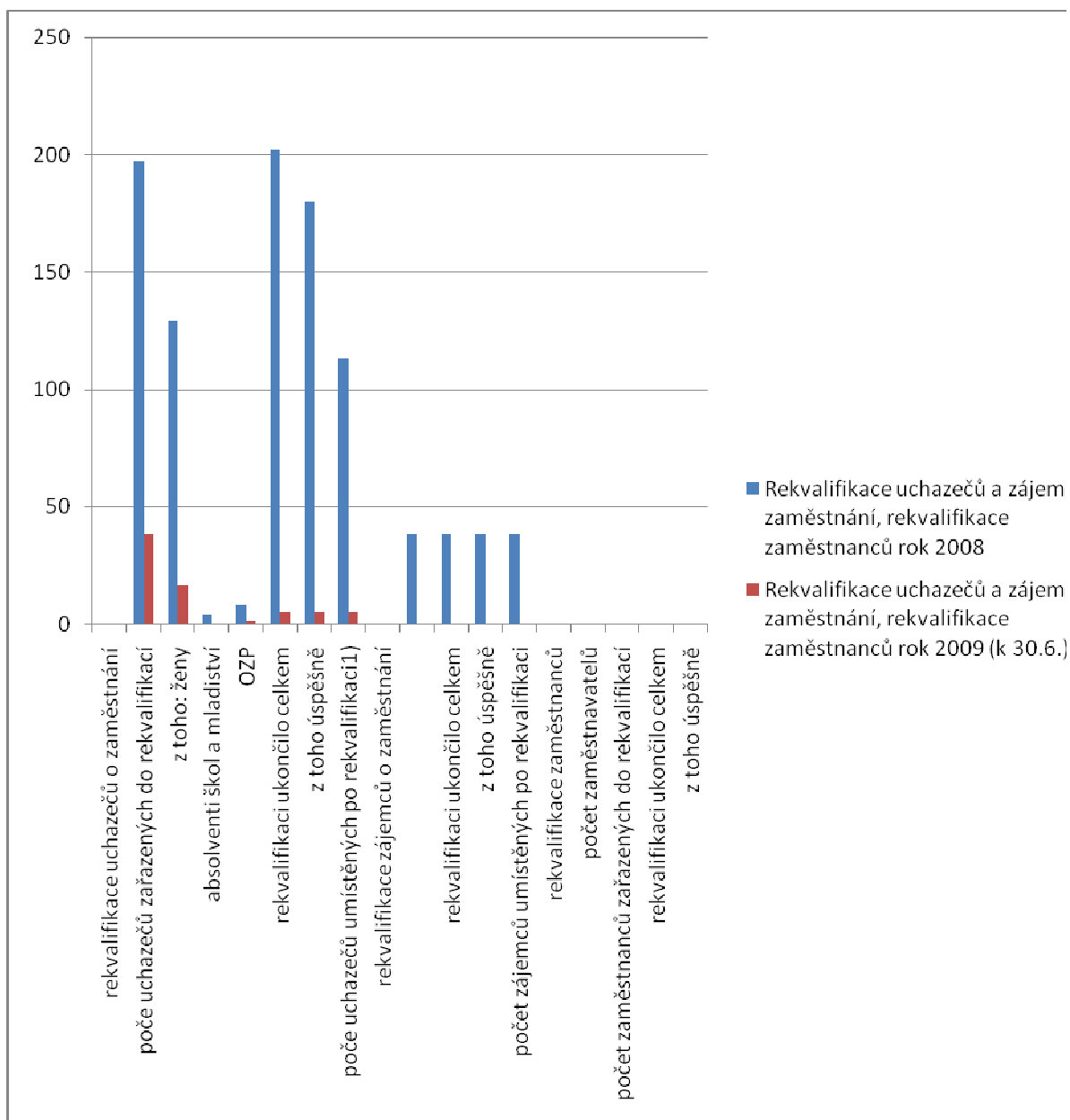
Rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání, rekvalifikace zaměstnanců

ukazatel	rok 2008	rok 2009 (k 30.6.)
rekvalifikace uchazečů o zaměstnání		
poče uchazečů zařazených do rekvalifikací	197	38
z toho: ženy	129	16
absolventi škol a mladiství	4	0
OZP	8	1
rekvalifikaci ukončilo celkem	202	5
z toho úspěšně	180	5
poče uchazečů umístěných po rekvalifikaci ¹⁾	113	5
rekvalifikace zájemců o zaměstnání		
poče zájemců zařazených do rekvalifikací	38	0
rekvalifikaci ukončilo celkem	38	0
z toho úspěšně	38	0
počet zájemců umístěných po rekvalifikaci	38	0
rekvalifikace zaměstnanců		
počet zaměstnavatelů	0	0
počet zaměstnanců zařazených do rekvalifikací	0	0
rekvalifikaci ukončilo celkem	0	0
z toho úspěšně	0	0

¹⁾ Do 12 měsíců po ukončení rekvalifikace

Zdroj: Úřad práce Písek

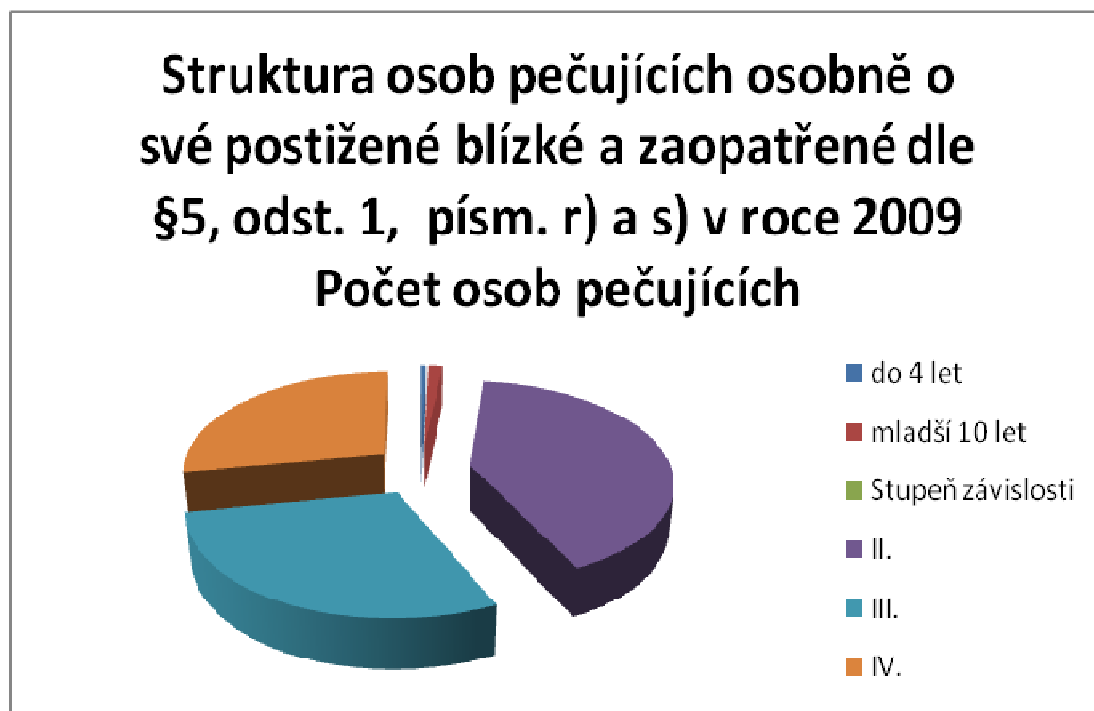
Rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání, rekvalifikace zaměstnanců

**Struktura osob pečujících osobně o své postižené blízké a zaopatřené dle §5, odst. 1,
písm. r) a s) v roce 2009**

Osoby opečované	Počet osob pečujících
do 4 let	2
mladší 10 let	7
Stupeň závislosti	
II.	210
III.	148
IV.	142

Zdroj: Obecní úřad s rozšířenou působností Milevsko

Dotazník – zaměstnávání nekvalifikovaných osob v oboru odpadového hospodářství

Podnikáte v oboru odpadového hospodářství?

Ano/Ne

V jakém okrese provozujete jako firma svoji činnost?

České Budějovice

Český Krumlov

Jindřichův Hradec

Písek

Prachatice

Strakonice

Tábor

Spolupracujete v oboru ještě s jinými firmami z jihočeského kraje?

Ano/Ne

Zaměstnáváte nějaké osoby bez potřebné kvalifikace (např., kteří mají jen základní vzdělání)?

Ano/Ne

Kolik z nich je mužů a kolik žen?

Muži – 4

Ženy – 14

V jaké věkové hranici?

27-35   7 osob

36-45   7 osob

46-60   0 osob

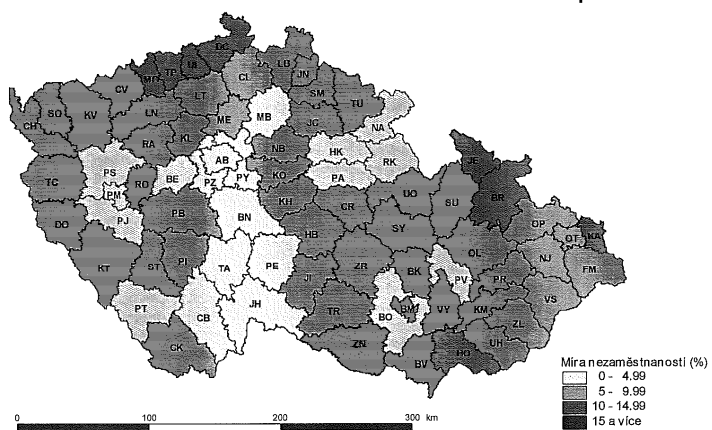
60-více   4 osoby

Jaké pozice těmito lidmi obsazujete?

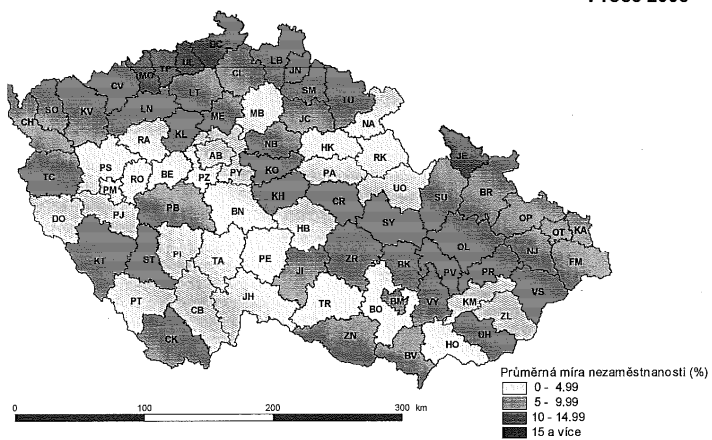
Uklízeč/ka

Pozn.: Dotazníkové šetření proběhlo u 5 firem v jihočeském kraji a zpět se dostala pouze 1 odpověď. (Pro ukázkou výše zasláný zodpovězený dotazník)

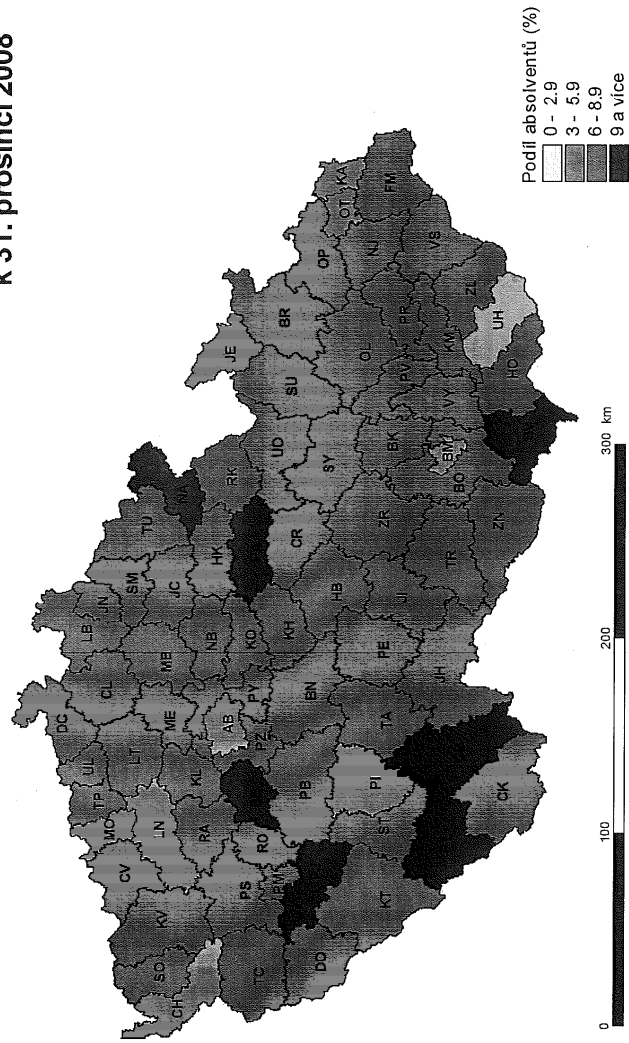
**MÍRA NEZAMĚŠTNOSTI V OKRESECH ČESKÉ REPUBLIKY
k 31. prosinci 2008**

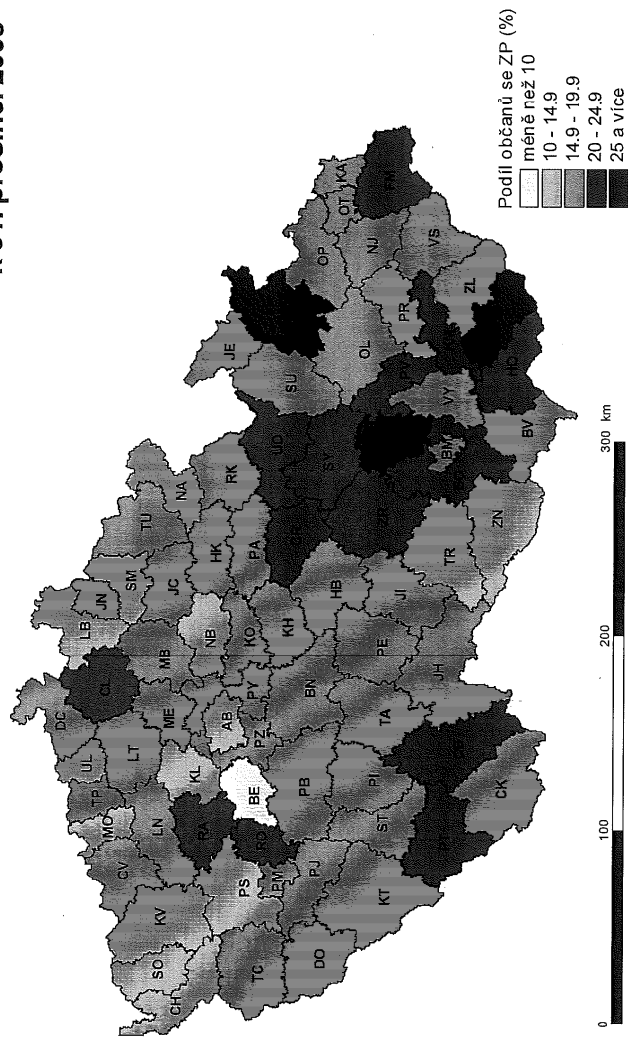
**PRŮMĚRNÁ MÍRA NEZAMĚŠTNOSTI V OKRESECH ČESKÉ REPUBLIKY
v roce 2008**

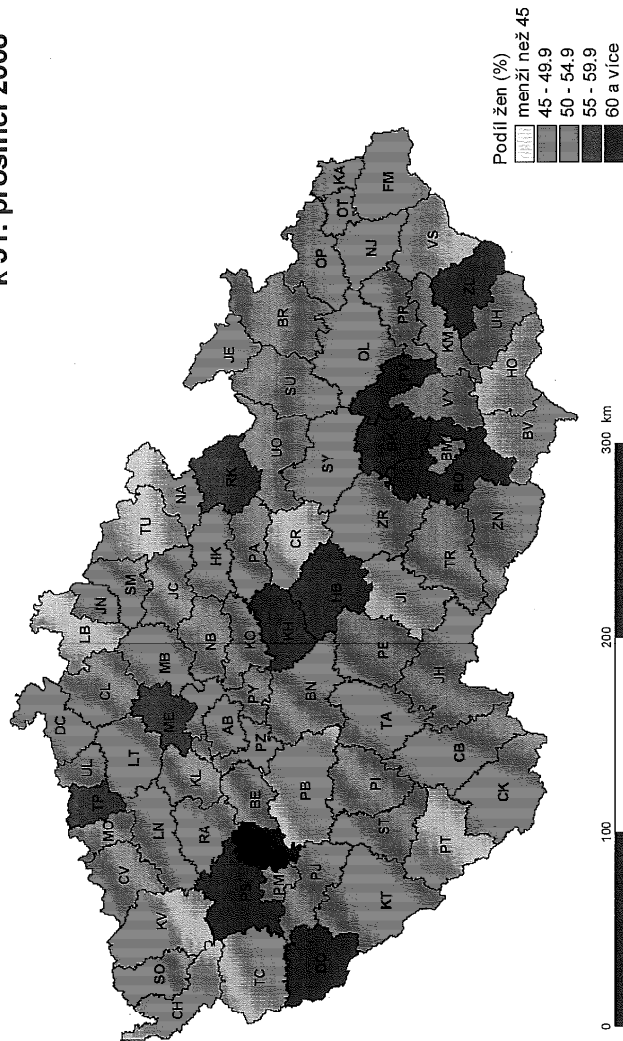
**PODÍL ABSOLVENTŮ NA CELKOVÉM POČTU UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ
V OKRESECH ČESKÉ REPUBLIKY
k 31. prosinci 2008**

**PODÍL OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NA CELKOVÉM
POČTU UCHAZEČŮ O ZAMĚŠTNÁNÍ V OKRESECH ČESKÉ REPUBLIKY
k 31. prosinci 2008**

**PODÍL ŽEN NA CELKOVÉM POČTU UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ
V OKRESECH ČESKÉ REPUBLIKY
k 31. prosinci 2008**

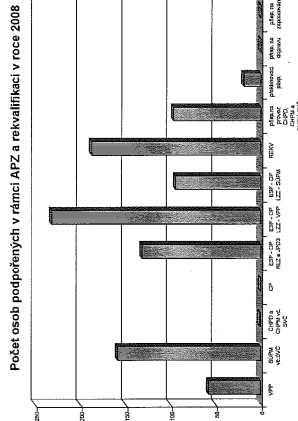
Vývoj v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti a rekvalifikaci v roce 2008 - Přisek

číslo	Veřejné prospěšné práce (VPP)			Společensky účelná pracovní místa u zaměstnavatele			Společensky účelná pracovní místa - vyřazená místa			Samostatná výhled. činnost (SVC)			Chráněné pracovní místa - vytvoření			CHPM - SVC osob se ZP			Příspěvek na provoz CHPM - CHPM a CHPM			Příspěvek na zaměstnání		
	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna
1	43	3	-40	15	87	0	87	17	81	1	10	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	54	16	-38	17	80	4	80	30	76	3	18	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	41	21	-20	28	97	0	97	7	79	4	19	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	38	23	-15	38	97	0	97	8	94	7	21	5	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	44	34	-10	47	97	0	97	8	96	8	21	6	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	42	35	-7	50	97	0	97	15	81	9	23	8	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	33	39	6	52	97	0	97	15	77	11	25	10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	25	39	14	55	93	0	93	19	64	12	25	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	24	39	15	56	92	0	92	19	56	11	23	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	28	40	12	57	92	0	92	20	37	11	23	13	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	28	40	12	58	92	0	92	15	118	15	123	22	14	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	9	40	31	59	2	2	0	20	4	118	4	123	21	19	1	0	0	0	0	0	0	21	37	16

95

číslo	Příspěvek na dopravu			Cílené programy I. (CP I)			Projekt ESF - OP RLZ a JPD3			Projekt ESF - OP LZ - VPP			Projekt ESF - OP LZ - SUPM			Učazeři v rekvalifikaci		
	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna	stav na začátku roku	stav na konci roku	změna
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	0	0	0	0	0	0	488	41	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	0	0	0	0	0	0	0	482	62	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	0	0	0	0	0	0	0	486	72	144	144	144	144	144	144	144	144	144
5	0	0	0	0	0	0	0	507	115	215	215	215	215	215	215	215	215	215
6	0	0	0	0	0	0	0	447	115	214	216	216	216	216	216	216	216	216
7	0	0	0	0	0	0	0	443	118	215	221	221	221	221	221	221	221	221
8	0	0	0	0	0	0	0	444	122	216	227	227	227	227	227	227	227	227
9	0	0	0	0	0	0	0	446	132	216	228	228	228	228	228	228	228	228
10	0	0	0	0	0	0	0	445	132	215	229	229	229	229	229	229	229	229
11	0	0	0	0	0	0	0	430	132	215	232	232	232	232	232	232	232	232
12	0	0	0	0	0	0	0	420	132	2	232	232	232	232	232	232	232	232

* Jde o regionální cílené programy - zřízení míst a úhrada mezd, nejsou zde zahrnuti CP univerzitní
Pozn.: příspěvek na nový podstatnější program nebyl v tomto roce realizován žádným Úp

Počet osob podpořených v rámci APZ a rekvalifikaci v roce 2008